

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, RUGSĖJO – SEPTEMBER 29, 2011 • Vol. CII Nr. 121

Kaina 1 dol.

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 09-28-11

PERIODICALS

Išėjimos studijų dienos:
nuotykių ir įspūdžių – 4 psl.

ŠIAME NUMERYJE:

- Tikrovės vaizdelis iš Lietuvos – 2
- Amerika – iš širdies – 3
- 2012 metų AABS konferencija – 5
- Skautybės kelias – 6
- Dvidešimtas rugšėjis ČLM – 7
- Kelionė į Viešpaties kančios šventovę – 8
- Gervuogės – ne tik vitaminų aruodas – 10
- Lietuviškais Prūsijos (Kalinin-grado) takais: tada ir šiandien
- Be palapinės – į Harry Potter parką – 13
- Paskutinis sudiev geriamam kapelionui – 15

Valiutų santykis
1 USD — 2.54 LT
1 EUR — 3.45 LT

Minimas Lietuvos ir JAV diplomatinių santykių atkūrimo 20-metis

Vilnius (ELTA) – Prieš 20 metų atnaujinti diplomatiniai santykiai su JAV atkurta valstybingumą įtvirtinančiai Lietuvai tuo metu reiškė patikimą garantiją, kad ji bus priimta į garbingą pasaulio tautų bendruomenę, sakė užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis Lietuvos ir JAV diplomatinių santykių atkūrimo 20-mečiui skirtos parodos atidaryme Vilniuje. Pasak ministro, kartu tai leido tūkstančiams Amerikos lietuvių atkurti ryšius su Tėvyne, kurią jie buvo priversti palikti dėl karo ir sovietų represijų.

A. Ažubalis taip pat pabrėžė glaudžią partnerystę, tvirtą JAV paramą Lietuvos energetinės nepriklausomybės siekiams, stiprinamą kultūrinį bendradarbiavimą ir pastangas paskatinti dvišalės prekybos plėtrą.

Užsienio reikalų ministerijoje atidarytoje parodoje, surengtoje kartu su JAV ambasada Lietuvoje, pristatomos nuotraukos ir dokumentai, at-

Kalba JAV Kongreso narys J. Shimkus.

Dainiaus Labučio (ELTA) nuotr.

spindintys reikšmingiausias akimirkas nuo pat Lietuvos ir JAV diplomatinių santykių atkūrimo pradžios. Parodos atidaryme taip pat dalyvavo JAV Atstovų rūmų narys John M.

Shimkus, LR prezidentas Valdas Adamkus ir JAV ambasadorė Lietuvoje Anne Derse. Lietuva ir JAV diplomatinius santykius atnaujino 1991 m. rugsėjo 6 d.

Seimo komitetas siūlo rengti referendumą dėl dvigubos pilietybės

Vilnius (BNS) – Seimo Žmogaus teisių komitetas (ŽTK) imasi iniciatyvos, kad Seimas drauge su parlamento rinkimais kitamet paskelbtų referendumą dėl dvigubos pilietybės. Anot komiteto narių, referendumas yra vienintelis būdas bent pabandyti išspręsti pilietybės klausimą.

„Šimtai tūkstančių tautiečių dabar yra nežinomybėje. Šis klausimas neišspręstas, į jį reikia atsakyti“, – per komiteto posėdį sakė idėjos autorius Mantas Varaška. Anot jo, referendumas būtų išeitis iš aklavietės, į kurią pateko Seimas bandydamas išplėsti dvigubos pilietybės galimybes. M. Varaška pabrėžė, kad siūlo-

mas dvigubos pilietybės institutas siejamas ne su Lietuvos pilietybės suteikimo, o jos išsaugojimo teise.

Jis pateikė ŽTK savo Konstitucijos pataisos variantą, dėl kurio būtų galima balsuoti per referendumą. Siūloma pagrindinį šalies įstatymą papildyti nuostata, kad „iš Lietuvos pasitraukę ir kitos valstybės pilietybę įgiję Lietuvos Respublikos piliečiai bei jų palikuonys turi teisę išsaugoti Lietuvos Respublikos pilietybę“. Jos įgyjimo, išsaugojimo ir netekimo tvarką nustato įstatymas. Komitete pabrėžta, kad tai pirminė formulė, kuri bus derinama ir su politikais, ir su teisininkais.

ŽTK pirmininkas Arminas Lydeka teigė, kad racionaliausia referendumą rengti drauge su Seimo rinkimais. Tuomet ir išlaidų būtų mažiau, ir galima tikėtis didesnio rinkėjų aktyvumo. Norint surengti referendumą kitų metų rudenį su Seimo rinkimais, Seimas nutarimą dėl to turėtų priimti birželį arba liepos pradžioje, nes Referendumo įstatyme numatyta, kad jis rengiamas praėjus ne mažiau kaip dviem ir ne daugiau kaip trimis mėnesiams nuo nutarimo priėmimo. Iki tol ŽTK ketina sužinoti visų Seimo frakcijų nuostatą šiuo klausimu.

Lietuvos jaunieji mokslininkai pelnė laurus

Helsinkis (BNS) – Pirmą kartą geriausiu Europos Sąjungos (ES) jaunuju mokslininku mokiniu pripažintas tyrėjas iš Lietuvos – juo tapo Kauno Stepono Dariaus ir Stasio Girėno gimnazijos vienuoliktokas Povilas Kavaliauskas (vadovė Rita Plančiūnienė). Helsinkyje vykusiame ES jaunųjų mokslininkų konkurse dar keturios Lietuvos moksleivės tapo laureatėmis.

P. Kavaliausko darbas „Naminių musių (*Musca domestica*) vaidmuo platinant atsparias bakterijų padermes“ pripažintas geriausiu tarp visų konkurso dalyvių. Ne vienus metus tyrinėjęs musių pernešamas ligas, jis nustatė atsparių antibiotikams bakterijų paplitimo dažnį įvairiuose šalies ekologiniuose plotuose. Jaunasis mokslininkas P. Kavaliauskas gavo vieną iš trijų pirmųjų premijų,

siekiančių 24,000 litų. Taip pat jis laimėjo keliones į tarptautinį Stokholmo jaunųjų mokslininkų forumą, Nobelio premijos laureatų apdovanojimo iškilnių savaitę ir į 2012 m. vykiantį tarptautinį Londono jaunųjų mokslininkų forumą.

Konkurso laureatėmis taip pat tapo Dalia Bartkevičiūtė ir Gailė Tumėnaitė, Varėnos „Ažuolo“ gimnazijos 12 ir 10 klasių mokinės, už mokslinį darbą „Grybų dažų pritaikymas gobelenams restauruoti“ (vadovė Jolanta Žilionienė). Mokinės iš 15 grybų rūšių išgavo 118 atspalvių dažų, kuriais siūlė restauruoti gobelenus. Jos apdovanotos stažuote į Europos patentų tarnybą Miunchene. Konkurse savo darbą „Apsauginis tekstilinis mobiliojo telefono dėkliukas“ pristatė Kauno „Aušros“ gimnazijos 10 klasės mokinė Dobilė Minkutė (vadovė

Kauno Stepono Dariaus ir Stasio Girėno gimnazijos vienuoliktokas Povilas Kavaliauskas pelnė laurus ES jaunųjų mokslininkų konkurse. ELTA nuotr.

Jūratė Martinaitienė). Ji tyrimais patvirtino, kad geriausiai elektromagnetinę spinduliuotę mažina telefono dėkliukas su Inox metaliniu pluoštu.

DRAUGAS 4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Redakcijos žodis

Kurį laiką Vilniuje sklandžiusi žinia, jog savo brangia kelione į Naująją Zelandiją už valstybės pinigus pagarsėjęs Lietuvos Vyriausybės vicekancleris Giedrius Kazakevičius išreiškė pageidavimą sugrįžti į diplomatinę karjerą ir yra numatęs tapti LR gen. konsulu Čikagoje nepasitvirtino. Rugsėjo 25 dienos TV vakaro žinios patvirtino faktą, jog Kazakevičius toliau eiti vicekanclerio pareigas Vyriausybėje nemato prasmės ir pareiškė norą vėl tapti diplomatu, tačiau paneigė, jog jis bus skiriamas generaliniu konsulu JAV. Kur ir kokias diplomatinės pareigas gaus Kazakevičius, spręs Užsienio reikalų ministerija ir užsienio reikalų ministras. Greičiausiai jie atkreips dėmesį į tai, jog į Naująją Zelandiją buvęs vicekancleris už 40,000 Lt vyko tobulinti savo anglų kalbos. Kad įgytos žinios (ir pinigai) nenuieitų vėjas, naujos pareigos sugrįžtančiam diplomatu turėtų būti parinktos kurioje nors angalkalbėje valstybėje. Įdomu, kurioje.

Vyr. redaktorė **Dalia Cidzikaitė**

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV

metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00

• 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

oro paštu

metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

! Lietuvą reguliariu paštu

metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00

• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

oro paštu

metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

! Lietuvą reguliariu paštu

metams \$70.00

Vyriausioji redaktorė – Dalia Cidzikaitė

dalia.cidzikaitė@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien,

nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien,

nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako.

Skelbimų kainos atsiunčiamos

gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra.

Nenaudotų straipsnių nesaugoja.

Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El. paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

Mano veidas, kaip ir daugelio lietuvių, ypač mano amžiaus pagyvenusių moterų niūrus. Užgriuvęs rūpesčių kalnas, tarsi vėjas nupūtė įprastinę amerikietišką šypsena.

Svarbiausias rūpestis – susirgo atvykusi aplankyti dukte. Ji turėjo grįžti į Kauną, nes rugsėjo aštuntą Kauno rajono apylinkės teisme paskirta nagrinėti jos civilinė byla. Tos bylos nagrinėjimas kartą jau buvo atidėtas, nes į birželio mėnesį paskirtą posėdį neatvyko vienas iš trijų byloje dalyvaujančių suinteresuotų asmenų.

Nusprendėme, kad į teismą važiuosiu aš: turėjau anksčiau Lietuvos notaro patvirtintą dukters man išduotą įgaliojimą, taip sakant, „Power of Attorney“. Įgaliojime aiškiai parašyta, kad aš turiu teisę atstovauti jai visose teismo įstaigose, vesti visas jos civilines arba administracines bylas su visomis teisėmis, įstatymo suteiktomis ieškovui, atsakovui, trečiajam asmeniui, pareiškėjui, suinteresuotam asmeniui.

Mano dukte byloje įvardijama kaip pareiškėja. Ji kreipėsi į teismą, kad būtų nustatytas juridinę reikšmę turintis faktas, jog jos senelė, prieš porą metų mirusi mano mama, nuosavybės teisėmis valdė pastatus ir žemę. Pastatai – tai namas ir nedidelis svirnas, o žemė – 22 arų dydžio sklypas. Sodyba kaime, netoli nuo Kauno.

Mama namą pasistatė 1972 metais, kai vyko melioracija ir vienkiamus kėlė į gyvenvietes. Iškentėjusi Stalin kalėjimus ir Sibirą, mama grįžo į savo ūkį, kurio tik pėdsakai tebuvo likę – apleistas tvartas ir klojimas, vienas kitas sodo medis... Buvusiame tvarte mama iširengė būstą, taip ir gyveno. O kai prasidėjo melioracija ir reikėjo išsikelti, jai širdį labai gėlė – nenorėjo palikti senosios vietos.

Naująjį namą statėme sunkiai: prisimenu, kaip mama ir aš cementą į pamatus pylėme, kaip paskyrę statybinės medžiagos pirkti bėgiojome po įvairias įstaigas, plytas vežėm, krovėm, mūrinius samdėm... Daug vargo buvo.

Mama testamentu namą paliko vaikaičiai, mano dukteriai. Tačiau ši niekaip nepajėgia susitvarkyti paveldėjimo dokumentų: notarė reikalauja pažymų apie nuosavybę, dukte lekia į Registrų centrą, o ten paaiškėja, kad trūksta kažkokios teisinės registracijos. Pastatai įregistruoti, bet kažkaip ne taip įregistruoti, kažko vis trūksta. Ko trūksta, nelabai ir supras. Pažįstamas sako: trūksta kyšio pareigūnams.

Dar paaiškėja, kad trūksta ne tik „daiktinės teisės įregistravimo“ (kokia ta daiktinė teisė?), bet kad žemė, tie 22 arai, neva tai mamai nepriklausė, esą žemė – valstybės. Registrų centro valdininkai siūčia dukrą aiškintis į Žemėtvarkos skyrių, o čia pareigūnai drožia trumpai drūtai: žemė neprivatizuota, žemė priklauso valstybei, mokėk, sako dukrai, 44,000 litų, dar mokėk už sklypo suformavimą, ir tik tada gausi dokumentus.

Mes puikiai žinome, kad 1992 metais, kai tik buvo leista, mama žemę privatizavo. Sumokėjo 3,119 rublių, nemažą taisy laikais sumą. Juk sovietiniais metais aukštąjį mokslą baigusio inžinieriaus atlyginimas buvo apie 100 rublių. Susitaupti 3,000 iš atlyginimo nebuvo paprasta.

Nepaprasta ir šiais laikais eili-

Tikrovės vaizdelis iš Lietuvos: teismo byla

ALDONA MEILUTYTĖ

niam žmogui turėti 44,000 litų. Dukte verkdama aiškina valdininkams, kad močiutė pinigais tikrai sumokėjo, žemę išpirko. Prašo patikrinti sąskaitas. Juk jeigu pinigai sumokėti, jie negalėjo pranykti – jeigu jie nebuvo panaudoti močiutės žemės pirkimui, jie buvo panaudoti kažkam kitam. Pareigūnams – nė motais, jie kerta kaip kirviu: pinigai už žemę nesumokėti, žemė valstybės. Mokėk 44,000 arba atnešk banko kvitą, kad tavo močiutė pinigais sumokėjo.

Dukte puolė ieškoti kvito – neranda. Bėga į banką, gal nuorašus gaus ar kokią pažymą, kad sumokėta. Banko pareigūnai pareiškia, kad dokumentaciją jie saugo tik dešimt metų. Aš sakau, kad negali taip būti. Vis dėlto nusišypsojo laimė: dukte surado kvitą. Ir net ne vieną, o du: vienas kvitas, kad už žemę sumokėta 3,119 rublių, kitas – kad už žemės pirkimo dokumentų įforminimą sumokėta 74 rubliai ir 80 kapeikų. Apsidžiaugėme neišpasakytai: baigėsi mūsų vargai, susitvarkys dukte tuos paveldėjimo dokumentus.

Džiaugėmės per anksti, nors ir žadėjo, kad, pateikus banko kvitą, išduos žemės dokumentus, Žemėtvarkos skyriaus pareigūnai visai išsisukinėjo. Siuntė dukrą pas notarus, kad būtų išduotas paveldėjimo teisės liudijimas į banko kvitą. Notarai tik pasijuokė iš tokio prašymo: paveldėjimo teisės liudijimai išduodami į paveldėtą turta, o banko kvitas nėra turta, tai tik dokumentas, įrodantis, kad pinigai sumokėti. Žemėtvarkos valdininkai ir toliau nepasidavė, dokumentų neišdavė, matyt, laikėsi principo, išsakyto senovinėje patarlėje: pažadėsi – patiešysi, neduosi – negriešysi.

Nieko kito neliko, tik kreiptis į teismą. Taip ir atsirado ši dukters byla. Teismas, be Kauno rajono savivaldybės, į bylą įtraukė dar du papildomus suinteresuotus asmenis – tą patį Kauno rajono žemėtvarkos skyrių ir Valstybinę mokesčių inspekciją, pareikalavo, pagal nustatytą tvarką, kad visi suinteresuoti asmenys pateiktų atsiliepimus dėl dukters pareiškimo.

Skaitau tuos atsiliepimus ir netikiu savo akimis: ir žemėtvarkos skyrius, ir mokesčių inspekcija nurodo, kad už žemę pinigai nesumokėti, žemė neprivatizuota, žemė – valstybės, o mokesčių inspekcija dar priduria, kad ir pastatus, ir žemę pilietė išigijo pažaisdama įstatymų nustatytą tvarką. Kokią tvarką mano mama pažaidė, nenurodo, pažaidė ir viskas. Net samprotauja, kad pastatus pilietė pasistatė savavališkai. Savavališkai pastatyti pastatai pagal įstatymą privalo būti nugriauti.

Įsikarščiausi dėl tokios neteisybės, iš karto siūčiau dukrą bėgti pas prokurorus, ieškoti teisingumo. Kaip jie šitaip gali: juk pristatei banko kvitą, kad pinigai sumokėti, pristatei Valstybinės komisijos aktą, kad pastatai pastatyti teisėtai ir nepažeidžiant įstatymo nustatytų reikalavimų, o jie meluoja į akis. Jie turi būti pasodinti į kalėjimą už melavimą teismui – karščiuojusi. Dukte mano įkarštį kiek atvėsinu: palaukime teismo, teismas viską išsiaiškins.

Aš sakau, kad čia daug aiškintis nėra ko: yra dokumentai – yra banko kvitas, yra valstybinės komisijos aktas, jie juk tų dokumentų tikrumo neginčija. Pareigūnai be jokios atsakomybės rašo, ką tik panorėję – popierius viską iškenčia... Nesuprantu, kodėl jie taip elgiasi. Pažįstamas vėl tą patį: o kyšį ar davei? Tai ko tu nori? – stebisi. Pasakė jis lyg ir su priekaištu, ir žvilgsnį į mane įrėmė smerkiantį. Aš visai sumišau, pasijutau kalta, tarsi kokį gerą daiktą norėčiau pasiglemžti nesumokėdama. Žmonės pinigais moka, kyšius duoda, o aš noriu už dyka. Netvarka.

Štai tokioje byloje dalyvauti aš ir atvykau į Kauno rajono apylinkės teismą rugsėjo 8 dieną. Teismo pastatas man gerai pažįstamas nuo anų laikų, kai Kaune dirbau advokate. Pastatas tas pats, tačiau viduje gražiai suremontuotas, pertvarkytas. Lietuvoje daug naujų teismų pastatyta, štai netoliese esantys Kauno apygardos teismo rūmai tokie, kad Amerika galėtų pavydėti – erdvūs, istaigingi. Tame apygardos teisme dirba visai Lietuvai dabar labai gerai žinoma teisėja N. Venckienė. Bet apie ją ir jos bylas gal kitą kartą, o dabar grįšiu prie savo bylos.

Laukiu prie nurodytos salės durų, bet durys užrakintos, koridorius tuščias. Galvoju, galiu taip ir pražiopsoti bylą, gal ji kur kitur paskirta, kitoje salėje. Susirandu posėdžių sekretorę, liepia laukti. Kai sekretorė atėjo, pakvietė į teisės kabineta. Kabinete mes tik trys – teisėja, sekretorė ir aš. Teisėja – apkūni moteriškė, sėdi išdidžiai, veidas kažkodėl piktas. Kai parodžiau įgaliojimą, ji mane užsipuolė: nejaugi aš nežinau, kad pagal įgaliojimą neturiu teisės teismo byloje dalyvauti. Ėmė barti, kad nežinau įstatymų. Ji čia ne tam, kad aiškintų man įstatymus. Aš sau pagalvojau: ir ne tam, kad ant manęs šauktum, bet, aišku, nutylėjau. O teisėja barėsi toliau: kaip aš galiu nežinoti, kad pagal įgaliojimą asmuo neturi teisės dalyvauti teismo posėdyje. Pagal įgaliojimą aš galėčiau dalyvauti tik tokiu atveju, jeigu pasamdyčiau advokatą. Aš tylėdama klausausi pikto barnio, neprieštarauju, o pati sau vėl galvoju: jeigu byloje advokatas, tai kam dar man dalyvauti pagal įgaliojimą? Įgaliojimo patvirtinimas irgi pinigais kainuoja. Ir kam tada notaras tvirtina įgaliojimus, jog įgaliojime nurodytas asmuo turi teisę atstovauti ieškovui ar pareiškėjui, jeigu tie įgaliojimai teismui negalioja? Pagaliau, tai žmogaus teisių pažeidimas, kad negalima pasirinkto asmens įgaluoti tvarkyti teisinius reikalus.

Teisėja bartis nesiliauja – ar aš nežinau, kad jeigu dukte serga, privalečiau pristatyti pažymą apie jos ligą. Kur pažyma? Pažymos nėra. Vėl teisėja kartoja ir kartoja, kad aš įsisąmoninčiau, jog įstatymas neleidžia teismo byloje dalyvauti pagal įgaliojimą. Pagal įstatymą dukrai, kaip šeimos nariui galėtumėte atstovauti tik tuo atveju, jeigu turėtumėte aukštąjį teisinį išsilavinimą.

Aš turiu teisinį išsilavinimą, advokatė – sakau. Teisėja tuoj prie kompiuterio, „Google“ įvedė mano pavardę, o ten – visokių įrašų apie mane rado, taip pat ir tai, kad esu California Baro narė, šiuo metu „inactive“.

Nukelta į 9 psl.

„Tai mano Amerika – iš mano ir nuo mano širdies. Aš ją duodu savo, kartu ir jūsų, vaikams bei anūkams, kad jie visada žinotų, kaip buvo Amerikoje, kai žmonės buvo laisvi” – tai Sarah Palin įvardiniai žodžiai, pristatant savo antrąją knygą „America by Heart” („Amerika iš širdies”; „HarperCollins”, New York, 2010). Knygoje – jos apmąstymai apie šeimą, tikėjimą ir krašto vėliavą.

Šioje skiltyje jau esu aptaręs jos „Going Rogue” („Draugas”, 2010 m. sausio 27 d.), kuri buvo skirta JAV patriotams, ypač praeityje ir dabar kovojantiems vyrams ir moterims, dėvintiems uniformą. Toje knygoje Palin aprašė savo vaikystę, jaunystę, šeimą, draugus, mokslą, sportą ir darbus po pamokų. Pirmoji knyga knibždėjo įdomiomis politinėmis intrigomis, o jos pabaigoje pateikta apibendrinta autorės politinė filosofija, labai artima prezidento Ronald Reagan ideologijai. Knyga pasiekė pirmą vietą dienraščio „The New York Times” labiausiai perkamų knygų sąrašą.

Po pirmosios knygos išleidimo Palin daug keliavo, lankė įvairius krašto miestelius ir miestus, karines bazes, susitiko su tūkstančiais žmonių. Šių savo kelionių ir įvairių susitikimų su žmonėmis įkvėpta buvusi Alaska gubernatorė ir respublikonų partijos kandidatė į krašto viceprezidento postą JAV prezidentiniuose rinkimuose savo naujoje knygoje apsisistoja prie nekintančių krašto vertybių, tapusių pasaulio laisvės kelrodžiu. Knygoje atsispindi jos neribota meilė gimtajam kraštui, jos gili pagalba religijai ir stiprus prisirišimas prie šeimos. Pasiremama įvairiais šaltiniais ir asmenine patirtimi, Palin dėsto savo viziją apie Amerikos

Amerika – iš širdies

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

ateitį. Ji tikrai nebijo ir nesivaržo išsakyti savo įsitikinimus, savo patirtais išgyvenimais pailustruoti vertybes, kuriomis vadovaujasi.

Knyga „Amerika – iš širdies” yra skiriama dviejų metų sūnui Trig, gimusiam su negalia. Be įvado ir išvadų, 276 puslapių knyga susideda iš devynių skyrių. Kiekviename jų parodoma viena svarbesnė tema. Įvade Palin dalijasi savo rūpesčiu dėl laisvės. Vertinant laisvę ji siūlo dėkoti veteranams. Ji aktyviai remia įvairias žmonių pastangas atkuriant pasitikėjimą savimi ir tą pasitikėjimą perkeliama į krašto sostinę. Ji primena tikrųjų vertybių ir principų svarbą laisvės išlaikyme ir visuomenės gerovės kūrimo. Ji pasisako už valdžios ribojimą, pilietinių teisių lygybę, gyvenimo šventumą ir Dievo, o ne valdžios, primatą.

Pirmame skyriuje Palin prisimena Sovietų Sąjungos žlugimą ir prezidento Reagan vaidmenį tame. Ji pabrėžia Amerikos nepriklausomybės paskelbimo ir jos konstitucijos svarbą valstybės kūrimo ir augimo. Juose atsispindi krašto siekiai – laisvė ir lygybė. Ji cituoja prez. Abraham Lincoln ir Illinois valstijos senatorių Barack Obama. Pastarojo nuomone, JAV konstitucija aptaria neigiamas laisves, nes nurodo, ko federalinė ar valstijų valdžia negali daryti, bet nurodo, ką šios valdžios turėtų daryti.

Prieš paskutinius prezidentinius rinkimus darbinis JAV prezidentas buvo pasišovęs iš pagrindų pakeisti JAV. Tačiau Palin nemano, kad JAV reikia keisti iš pagrindų. Pasisakydama prieš bet kokias permainas, ji siūlo sugrįžti prie pagarbos, kilnumo ir laisvės principų.

Antrame skyriuje dėmesys tenka krašto karinėms pajėgoms, jose tarnaujantiems vyrams ir moterims. Tarp jų buvo ir jos vyriausias sūnus Track, tarnavęs Irake. Skaitytojui ji primena internete skaitytus žodžius: veteranai, o ne dvasiškiai, davė mums tikėjimo laisvę; veteranai, o ne spauda, davė mums spaudos laisvę; veteranai, ne poetai, davė mums žodžio laisvę; veteranai, ne politikai, davė mums teisę balsuoti. Ties patys veteranai atiduoda pagarbą vėliavai, jai tarnauja ir, jiems žuvus, jų karstai ja bus apdengti.

Trečiame skyriuje autorė kalba apie Amerikos ypatingumą pasaulio istorijoje. Tuo ypatingumu buvo sužavėtas prancūzas Alexis de Tocqueville, 1831 m. praleidęs devynius mėnesius Amerikoje ir po to aprašęs savo išpuodžius. Palin manymu, šalies ypatingumas yra artimai susijęs su asmeninėmis laisvėmis bei teisėmis ir su lygybe prieš įstatymus. Ketvirtame skyriuje autorė kalba apie vaikų auginimą, šeimos gyvenimą ir jos vertybes. Penktame skyriuje alego-

riškai kalbama apie meškiukų motinas. Saugodamos savo mažuosius, meškos gali būti labai aršios. Autorė, būdama iš Alaska valstijos, kur apstu meškų, tarsi sulygina save su meškiukų mama. Šiame skyriuje ji kritiškai pasisako prieš siaurai suprantamą feminizmą. Ji cituoja daug moterų teisių kovotojų kaip Elizabeth Cady Stanton ir Susan B. Anthony, kurios liberalių feminisčių buvo tarsi užmirštos.

Šeštame skyriuje daug dėmesio skiriama darbo etikai. Septintame ir aštuntame skyriuose atsukama į laisvės ir tikėjimo sąsajas. Įtikinančiai Palin aptaria ryšį tarp krašto vadovų ir moralinių bei religinių vertybių. Tuo pačiu, aišku, ji kritiškai atsiliepia apie pakartotines pastangas iš krašto gyvenimo pašalinti ar drastiškai sumažinti religijos įtaką. Pagaliau, devintame skyriuje dėmesio centre atsiranda Šiaurės žvaigždė. Čia kalbama ne apie astronomiją, bet apie Sutvėrėjo duotą nesikeičiančių vertybių kelrodį danguje. Išvadų dalyje autorė aiškiai pasisako už konstitucinę konservatyvizmą. Ji mano, kad prezidentas Obama yra pirmasis krašto prezidentas, nemanąs, kad Amerika yra geriausias kraštas pasaulyje. Tačiau autorė yra įsitikinusi, kad dauguma krašto gyventojų tebetiki, kad Amerika yra išskirtinė šalis. Už savo principus jie išliejo kraują. Tie principai yra pagrįsti ne rase ar skirtingais įsitikinimais, bet širdimi.

Knygoje jokių užuominų apie autorės galimą kandidatavimą į JAV prezidentus būsimų metų rinkimuose. Yra manančių, kad ši knyga yra geras autorės išpažįtamų vertybių patikrinimas ateičiai, nors viešai nekalbama apie konkrečius rinkimų metus.

Jei jaunystėje buvau sau pasirinkęs du mane labiausiai žavėjusius ir, mano nuomone, didžiausius žmonijos išradėjus, senųjų laikų graikų Archimedą (287–212 pr. Kr.), ir naujesnių laikų amerikietį Thomas A. Edison (1847–1931), tai savo amžiaus pabaigoje norėčiau prie jų priskirti ir naujausiųjų laikų burtininką, išradėją ir pramonininką amerikietį Steve Jobs (g. 1955 m.).

Istoriniai šaltiniai nerodo, kokius mokslus buvo išėjęs Archimėdas, bet yra žinoma, kad Edison nebuvo baigęs nei paprasčiausios pradinės mokyklos. Steve Jobs, nors ir trumpai lankęs Portland, OR, Reed kolegiją, studijas nutraukė, taip tapdamas garsiausiu Amerikos pašaipos vertu „college dropout”, panašiai kaip tokiais tapo ir garsūs „Microsoft” bendrovės Bill Gates ir „Facebook” išradėjas Mark Zuckerberg. Taigi, ne visiems diplomai reikalingas.

Savo nepaprastais gabumais ir užvalga Jobs pasižymėjo būdamas vos 20 metų, o per daugiau negu 30 paskutiniųjų metų, jis tapo gerai žinomu išradėju ir kompiuterių srities rinkodaros fenomenu. Pasaulinė spauda į jį vėl atkreipė dėmesį, kai šį rudenį jis, jau kurį laiką kankinamas kasos vėžio, kuris vis dar nesiduoda būti galutinai nugalėtu, pasiskelbė pasitraukęs iš „Apple” kompanijos prezidento vietos, ją užleisdamas naujam vadovui (CEO) Tim Cook, sau pasirinkęs mažiau varginantį ir ne tiek sveikatos reikalaujantį „Apple” tarybos pirmininko postą. Jo pasitraukimas biržoje sukėlė didžiulį nerimą dėl „Apple” ateities.

Kas bent kiek domisi kompiute-

Steve Jobs – šių laikų

Thomas Edison

ALEKSAS VITKUS

riais – o kas gali mus įtikinti, kad kompiuteriais nesidomime? – „Apple” bendrovę ir jos sukūrėją Steve Jobs vardą gerai žino jau daugelį metų. Įdomus tai žmogus, mokėjęs savo talentus atskleisti ne tik išradimais kompiuterių technologijoje, bet ir juos pritaikyti finansiškai labai sėkmingoje įvairialypėje rinkodaroje.

Man Jobs ir čia primena jaunystėje kažkada mano taip garbintą Edison, kuris pasižymėjo ne tik įvairiausiais išradimais, bet ir sugebėjimu juos paversti sėkmingo verslo gaminiais, įskaitant net ir elektros energijos gamybą. Edison kartu su savo bendradarbiais triūsė garsioje 1876 m. įsteigtoje Menlo Park, NJ, laboratorijoje, panašiai kaip beveik šimtu metų vėliau šiandien darbuojasi Steve Jobs jo įkurtose Cupertino, CA, laboratorijose.

Jei Edison sėkmės paslaptis buvo jo nepaprastas darbštumas, kurį jis pats pabrėždavo sakydamas, jog „Sėkmei pasiekti reikalingas genialumas, kuris susideda iš 2 proc. įkvėpimo ir 98 proc. prakaito”, tai Jobs genialumas pasireiškė sugebėjimu jį sujungti su jo nenumaldoma aistra paneigti tuo metu vyraujančią galvosėną, ieškant kitokių sprendimų.

Jobs ne tik paleido į rinką visą virtualinę gaminių, bet ir sugebėjo var-

totojų masėse sužadinti norą tuos produktus įsigyti, ir taip pralenkti jau anksčiau toje pačioje rinkoje besirungiančias bendroves, kaip pvz., garsiąją „Microsoft”, kuri JAV vyriausybės buvo ne kartą kaltinama rinkos monopoliumi. Taip veikdamas, Jobs „Apple” iškėlė į 350 mlrd. dol. verslą, kurį pralenkia tik pati stambiausia pasaulinė „ExxonMobil” bendrovė.

Kad pažinti Jobs kaip asmenį ir suprasti jį kaip technologijos ir verslo genijų, pažvelkime į jo gyvenimą. Kaip ir išgalvotas knyginis Harry Potter, S. Jobs tam tikra prasme jau nuo mažens buvo keistuolis. Jis gimė dviejų neeiliniai gabių University of Wisconsin studentų nesantuokinėje šeimoje, ir tuojuo buvo išnūnintas paprastos neturtingos Paul ir Clara Jobs šeimos. Jau nuo mažens jis pasižymėjo atkakliu charakteriu, tikėjimu savo talentais, užsispyrimu, nenoru sutikti ir gebėjimu perkalbėti, kas ilgainiui jį privedė prie nesapnuoto pasisekimo technikoje ir versle.

Pradėjęs dirbti „Hewlett Packard Co.”, Jobs ten susipažino su Stephen Wozniak, elektronikos inžinieriumi. Jobs prikalbėjo Wozniak dirbti su juo kartu, ir netrukus, plūsdami Jobs tėvų garaže, jie sumontavo pirmą kompiuterį, pavadinę jį „Apple I”, ir 1976

m. įsteigė „Apple Computer Co.” Po to 1977 m. išleistas pagerintas „Apple II” kompiuteris.

1983 m. „Apple” į rinką išleido pirmą kompiuterį verslo reikalams, kartu su šiandien jau visų žinoma „pelyte” (mouse). Tokių kompiuterių poreikavimas buvo nepaprastas, ir „Apple” kompiuterių rinkoje tapo stipriu varžovu. Jobs tapo multimilijonieriumi, ir toliau ypatingai rūpinęsis rinkodaros operacijomis, nustebo „Microsoft Co” vadovą Bill Gates, paskelbdamas, jog „Apple” ne tik gamins kompiuterius, rašys jiems programas, bet ir steigs „Apple” kompiuterių parduotuves. Bet ilgainiui prekyba sumažėjo, ir 1985 m. Jobs savo įsteigtą „Apple Co” turėjo palikti.

Sukaupęs kapitalo ir įsteigęs naują kompiuterių kompaniją, Jobs netrukus išleido kompiuterį vardu „NeXT”. Nors ir naujoviškas, bet – per brangus. Tuomet Jobs pasinėrė į programų kūrybą, išvystęs kompiuterinę grafiką. Grįžęs į „Apple”, 1997 m. Jobs vėl tapo jos prezidentu.

Akcininkų suvažiavime San Francisco, CA, 2011 m. sausį, Jobs, optimistas kaip ir visuomet, paskelbė naują viziją, kad „prasidės skaitmeninis gyvenimo stilius, kur asmeninis kompiuteris bus tik rato stebulė, apie kurią suksis įvairūs mobilūs elektroniniai prietaisai, kurie iš pagrindų pakeis mūsų gyvenimą”. Jau tų pačių metų pabaigoje pasirodė visą muzikos pasaulį sukrėtęs „iPod”. Po jo pasirodė „iPhone” (išmanusis telefonas), „iPad” su gausiomis programomis, vadinamomis „apps”. Maždaug prieš metus pasirodė ir neįsiojamas „tablet” pavaldas „iPad” kompiuteris su pirštu valdomu ekranu.

Išėivijos studijų dienos: nuotyčiai ir išpūdžiai

Lietuvių sodyba prie Londono, 2011 m. rugpjūčio 27–29 d.

RIMANTAS VINGRAS

Pasakykite, ką veikti Londone per ilgą savaitgalį? Juolab jei veikėjai – trys vyrai pačiame jėgų žydėjime? Sakysite, plaukti valtmi... Nebūtinai. Galima važiuoti į Lietuvos sodybą, į Londono „Santaros-Šviesos“ klubo organizuojamas Išėivijos studijų dienas. Manysite, kas čia tokio... O jūs pabandykite!

Prisipažinsiu, ir mūsų kompanijoje neapsieita be išankstinių diskusijų: o kodėl Londono santariečiai neorganizuoja ko nors arčiau namų, na, taip, kad pėsčias į renginį galėtum nueiti? Arba kodėl ne kokioje Oksfordo gatvėje – nusibodo paskaita, trinkt, ir vaikštai po garsiąsias parduotuves? Tačiau ar būtų laiko čia, Londone, bendrauti, jei galvoje sukūsi tie namų ir gatvės rūpesčiai? Bėgiotume tų rūpesčių genami, ir tiek. O dabar išvažiuojame trims dienoms, mobiliojo telefono signalo sodyboje nėra – čia tai gyvenimas! Taigi šiuo klausimu sutarę, sėdome į du automobilius ir kartu išvažiuome. Išvažiuome, kad pakeliui išskirtume...

Matote, jei du vyrų vairuojami automobiliai išvyksta tuo pačiu metu iš taško A ir vyksta į tašką B, tai nori nenori vyksta lenktynės, na, toks draugiškas būdas parodyti, kuris čia iš mūsų sumanesnis... Yra du būdai vykti iš Londono į sodybą automobiliu: važiuoti greitkelio ir įstrigti kamštyje arba galima keliauti per mažus žavius Anglijos miestelius ir pasiklysti. Apibendrinus lenktynių rezultatus, paaiškėjo, jog greičiau galima nukeliauti ne greitkelio. Na, o dėl pasiklydimo tik tiek galima pasakyti: jei jau esi emigrantas, tai labiau susipainioti savo gyvenime vargu ar įmanoma – tos kelios papildomos kryžkelės čia nieko nepakeis. Taip ir atvykome į sodybą: skirtingais keliais ir skirtingu laiku.

Jei kas Lietuvos sodybą išivaizduoja kaip šiaudais dengtą trobą su rūtų darželiu po langu, tas tegul ir gyvena su savo vaizdiniais. Lietuvos sodyba Anglijoje – tai 22 hektarų plote stūksantis didelis raudonų plytų XIX amžiaus pastatas, buvusi laivininkystės verslininko buveinė. Ją Lietuvos Bendruomenė įsigijo 1954 metais. Dabar čia įsikūręs viešbutis, yra konferencijų salė, baras ir net du pianinai – sakykite, ideali vieta santariečių sambūriams. Be to, kokia aplinka! Nuo kalbų perkaito galva – gali atsigaivinti ežere, nusibodo bendrauti – gali vienas leistis į mišką. Dėl tų pianinų: kai kurie sakiniai šaltiniai teigia, jog kartą Tabor farmoje – „Santaros-Šviesos“ tradicinėje susibūrimų vietoje Amerikoje – vyrai naktį išsinešė pianiną į lauką ir juo skambino tol, kol užmigo. Tad šį kartą organizatoriai iš anksto pasirūpino dviem pianinais – jei vienas iškeliautų į lauką, kad kitas liktų namuose. Užbėgdami įvykiams už akių turėtume pasakyti, jog tokio nokturniško pianino panešiojimo nebuvo – apsiribota skoningu Martyno Vilpišausko džiazio vokalu. Tačiau gal geriau apie viską iš eilės.

Kazys Almenas.

Romo Kinkos nuotraukos

Savo sambūrį Londono santariečiai pradėjo perskaitydami J. E. Prezidento Valdo Adamkaus sveikinamąjį laišką, kuriame jis paragino dalyvius kalbėti apie tautos ir valstybės integralumą, grindžiamą išpareigojimu, ne deklaracijomis – būtent toks, anot Prezidento, yra „Santaros-Šviesos“ veiklos pobūdis. Adamkus atkreipė dėmesį į tai, jog mūsų visuomenė yra atsidūrusi idealų, idėjų, vertybių persvarstymo laikotarpyje. „Pasirodantys svarstymai apie tautos išnykimo pavojus, niveliavimąsi tarptautiniuose junginiuose, tapatybės praradime, savaime išryškina mus supančią dvasinę krizę, o ši yra daug pavojingesnė nei materialinė“ – rašė savo laiške Prezidentas ir kvietė savo išpareigojimu ateičiai prisidėti prie greitesnio atkurtos valstybės ir susivienijusios tautos prisikėlimo darbo. Susirinkusiuosius pasveikino ir į sodybą atvykęs Lietuvos Respublikos ambasadorius Jungtinėje Karalystėje dr. Oskaras Jusys. Tai nebuvo formalus „žinybinis“ sveikinimas: iš savo ilgamečio diplomatinio darbo patirties ambasadorius pateikė įdomų išėivijos ir globalizacijos procesų vertinimą.

Išėivijos sambūrius apžvelgė Romas Kinka. Prisiminėme ir Anglijoje vykusias lietuviškųjų studijų savaites. Vienas iš jų organizatorių – Aleksas Vilčinskas – sėdėjo salėje. 1977 metais lietuviškųjų studijų dalyvius Anglijoje sveikino vokiečių dr. A. Deksnys ir Lietuvos atstovas V. Balickas, paskaitas skaitė dr. Kajetonas J. Čeginskas, dr. Albertas Gerutis, dr. Vytautas Vasyliūnas, dr. Jonas Grinius, Eglė Juodvalkė, Tomas Venclova, Eduardas Cinzas, dr. Aleksandras Štomas. Kinka taip

Egidijus Aleksandravičius ir Zita Čepaitė.

pat pasakojo apie „Nidos“ leidyklos Londone likimą, pristatė jos išleistas knygas. Beje, susizgribus, jog vienas salėje sėdinčių autorių Kazys Almenas išleido savo kūrinių šioje leidykloje, imta atkakliai kamantinėti, kuo skyrėsi ši leidykla nuo kitų lietuviškų leidyklų. Prof. Egidijaus Aleksandravičiaus nuomone, ji buvo šiek tiek liberalesnė, o anot Almeno, buvo gera leidykla ir tiek.

Šiuos du puikius, lietuvių bendruomenės istoriją menančius pranešimus perskyrė įdomi Vidos Bagdonavičienės paskaita apie diasporinės politikos kūrimo teoriją. Galutinai į dabartį sugrąžino viešnios iš JAV – Nellie Sudavičius MacCallum ir Dana Praitis. Jos pasakojo apie ištisą dešimtmetį sėkmingai veikiančią susigiminiavusių miestų – Šiaulių ir Omaha – projektą. Tai buvo dar vienas pavyzdys, jog išėivijos veiklos formos gali būti labai įvairios ir atnešti didelės naudos Lietuvai. Tos pačios dienos vakare po trumpo Mykolo Drungos įvado į ateinančios dienos savo paskaitą Londono santariečiai pradėjo filmų apie „Santarą-Šviesą“ peržiūrą. Filmus komentavo prof. Aleksandravičius. Ypatingo susidomėjimo sulaukė Pauliaus Jasiukonio „Ekskursijos į romantišką Kalifornijos gamtą...“ ir Anatolijaus Šluto „Santariečiai skaito knygas“. Po jo santariečiai klau-

Kastytis Baublys ir Rimantas Vingras.

sėsi džiazu.

Antroji studijų diena prasidėjo Manvydo Džiaugio pranešimu apie jauno žmogaus savijautą emigracijoje. Savo autentiškumu labai įdomus ir išpūdingas pranešimas apie tai, kad buvo filmuoti studentai, kurie pirmą kartą išvyksta iš Lietuvos studijuoti į Angliją. Jie pasakojo, kaip jiems suspaudžia širdį išvažiuojant ir kaip jie galvoja apie sugrįžimą. Tie patys žmonės buvo kalbinami po trejų metų. Jie pripažino, jog treji metai nėra daug, tačiau daug kas pasikeitė – jie nebenori grįžti į Lietuvą. Galbūt vėliau... Monumentalus buvo Drungos pranešimas „Laisvė nuo ko ir laisvė kam? Ką gali ir ką turi liberalai rinktis“, sekęs po istorinio Almeno pasakojimo apie Plocko katedros duris. Papietavę santariečiai klausėsi šmaikštus Ernesto Parulskio pranešimo „Trečias geriausias daiktas“ – studijos apie tai, koks svarbus dalykas sovietmečiu buvo kramtomoji guma, bei Tomo Pečkio Lietuvos klubinės kultūros raidos apžvalgos. Gilus buvo Paulinos Pukytės sėkmių ir nesėkmių emigracijoje vertinimas, kurį ji atskleidė analizuodama Grišos Bruskinio knygą „Netobulus būtasis laikas“.

Antrosios dienos vakarą Londono santariečiai paskyrė Aleksandrui Štomui paminėti – jam šiais metais būtų sukakę 80 metų. Šiame vakare kalbėjo prof. Aleksandravičius, Drunga, Almenas, prisiminimais dalijosi Aleksas Vilčinskas, Kastytis Baublys. Taip pat buvo rodoma dokumentinė videomedžiaga. Antrasis vakaras baigėsi neseniai mirusio Adolfo Meko, Jono Meko brolio, filmo „Hallelujah the Hills“ peržiūra.

Nors Išėivijos studijų dienos prasidėjo oficialiu atidarymu, oficialaus uždarymo nebuvo. Trečiosios dienos rytą padiskutavę prie pusryčių stalo, išsiskirstėme kas kur.

Mes pasukome atgal į Londoną. Grįžome trys vienu automobiliu. Su antruoju prieš išskrisdami santariečiai iškeliavo pasižvalgyti po Windsor ir Eton. Važiavome tylėdami, kaip ir dera rimtiems vyrams. „Santarietės merginos yra pačios gražiausios, – staiga prabilo kolega. – Juk reikia vieną sykį į dalykus pažvelgti objektyviai...“ „Kaip tau žiebs už objektyvumą...“ – ištarė kitas. „Pagyvensim – pamatysim“, – atsakė pirmasis. Iš tikrųjų pagyvensim – pamatysim... Tačiau jei kitiems metams dar nesate suplanavę žygių valtimi ar ko nors kito, atvykite į Lietuvos sodybą, į Londono „Santaros-Šviesos“ klubo organizuojamas Išėivijos studijų dienas.

Rimantas Vingras – muzikas, Londono „Santaros-Šviesos“ klubo narys.

2012 m. AABS konferencija aptars globalų Pabaltijį per artimiausius 20 metų Pasiruošimai AABS konferencijai vyksta nuo šių metų pavasario

RAMUNĖ KUBILIŪTĖ

Artėja 2011 m. spalio 1 d. Iki tos datos reikia pristatyti abstraktą (paraišką) 2012 m. balandžio 26–28 d. Čikagoje vykstančiai 23-ajai organizacijos Association for the Advancement of Baltic Studies (AABS) konferencijai „The Global Baltics: The Next Twenty Years”. Paraiškas gali pateikti Pabaltijo kraštų bei regiono specialistai, bet nebūtinai tik jie. Konferencijos pranešimus gali skaityti profesoriai, doktorantai, magistrantai bei įvairių kitų sričių specialistai visose srityse, išskyrus griežtuosius mokslus kaip matematiką, chemiją ir pan. Pranešimai turi atlikti konferenciją rengiančios organizacijos parinktą temą, o pranešimus skaitantys turi būti organizacijos nariai ar jais tapti (už nario mokesčių gaunama konferencijos registracijos nuolaida bei AABS leidžiamo mokslinio žurnalo prenumerata). AABS konferencijos apima daugybę mokslo sričių: lingvistiką, literatūrą, religiją, istoriją, politi-

nius mokslus, teatrą, sociologiją, viešąją sveikatą (public health), ekonomiką ir daugę kitų... Abstraktus reikia siųsti mokslinių sričių vadovams (daugiau informacijos rasti svetainėje www.balticstudies-aabs.org)

Ar tokios konferencijos dar yra reikalingos? Konferencijose dalyvavusieji teigtų, kad jos vis dar prasmingos. Organizacija buvo įkurta su tikslu suburti asmenis, kurie domisi Pabaltijo kraštais, jų kultūra, istorija, politika ir t. t. AABS buvo įsteigta tais laikais, kai nebuvo tikėtasi, nei susilaukta dalyvių iš Lietuvos, Latvijos nei Estijos. Tada nedaug kas galėjo dažniau lankytis moksliniams tyrimams ar informacijos šaltinių paieškoms tuose kraštuose be kokių nors apribojimų. Bet viskas pasikeitė. Dabartinės konferencijos pritraukia dalyvius, pranešimus skaitančius ir šiaip smalsesnius žiūrovus ne vien iš Šiaurės Amerikos, iš Pabaltijo šalių, bet ir iš kitų Europos šalių, net iš Azijos ar kur kitur. Lietuviai šiuo metu gali didžiuotis, nes dabartinis AABS pirmininkas yra lietuvis, University of Tennessee istorijos profesorius Vėjas Liulevičius. Dabartinė AABS administratorė, dirbanti Seattle, WA, AABS būstinėje, yra taip pat lietuvė – Irena Blekytė. 2012 metų konferencijos ruošos komitetui pirmininkauja irgi lietuvis. Tačiau AABS nariai nėra vien lietuviai.

Kartais visai nelietuvių kilmės studentai domisi, gilina savo žinias apie Pabaltijo regioną. AABS konferencijų stipendijų dėka konferencijose gali dalyvauti ir jie ir rasti bendrų minčių. AABS konferencijos nėra milžiniškos pagal skaičių (paprastai arti 200 dalyvių), kur sudaroma proga pranešimus anglų kalba – skaitantiems pasidalinti savo žiniomis – apie naują tyrimo sritį, naują istorijos analizę, naują projektą pabaltijiečių etninėje bendruomenėje šiaurės Atlanto ar tėvynėje. Rengiamos kultūrinės programos bei plenarinės sesijos. Konferencijos sesijose ir programose gali dalyvauti ir svečių teisėmis užsiregistravusieji.

Visų konferencijų ruošą reikalauja planavimo, darbo, organizatorių bei dalyvių. 2012 m. vykstančios AABS konferencijos organizacinio komiteto pirmininkas prof. Giedrius Subačius bei jo sudaryto organizacinio komiteto nariai posėdžiauja, keičiasi elektroniniais laiškais. Į ruošos darbus įtraukti ir kiti talkininkai, pvz., Daukantė Subačiūtė sukūrė konferencijos ženklą. Jau susitarta dėl University of Illinois at Chicago patalpų, kuriose numatoma rengti konferencijos sesijas. Susitarta ir dėl netoliese universiteto esančio viešbučio, kuriame konferencijos svečiai galės apsistoti. Rugsėjo 6 d. vyksiančiame AABS konferencijos vietinio rengimo komiteto posėdyje buvo aptartos ir kitos detalės, kurias reikia galutinai aptarti, renginiai, kuriuos reikia planuoti. Komitetas nepasitenkino vien konferencijos tinklalapiu: www.balticstudies-aabs.org, buvo sukurta ir „Facebook” svetainė: http://www.facebook.com/facebook?sk=app_10531514314%21/home.php?sk=group_208552795851797 (arba trumpesnis adresas <http://tinyurl.com/4yzhxhx>). Platesnė informacija apie registraciją, įvairius konferencijos renginius bei konferencijos pranešimų dienotvarkę bus paskelbta vėliau. Ruošos komiteto nariai yra pasiruošę atsakyti į visus klausimus, priimti savanorius talkininkus adresu: aabsconfinfochicago@gmail.com

Kviečiame „Draugo” skaitytojus, čikagiečius ir kitus pasidomėti artėjančia AABS konferencija, teikti pranešimus, dalyvauti konferencijos renginiuose ir pranešti kitiems, kuriems gal ji būtų įdomi. 2011 metais lietuviai turėjo progos dalyvauti konferencijose, skirtose lietuviams, pvz., JAV Bibliotekų ir archyvų konferencijoje Čikagoje (rugsėjo 3–4 d.) ar liepos mėn. Lietuvoje vyksiančiame XV Pasaulio lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziume. Konferencijose kaip 2012 metais vyksiančioje AABS konferencijoje, lietuviai turės progos pasidalinti naujais atradimais, mokytis ir bendrauti platesnėje, bet giminingoje kolegų bendruomenėje.

Ramunė Kubiliūtė – AABS vietinio organizacinio komiteto narė.

John L. Juozevičius, gyvenantis **Madison, WI**, pratęsė metinę „Draugo” prenumeratą ir prie mokesčio pridėjo 80 dol. auką. Nuoširdžiai Jums dėkojame.

Manchester, MI

Lietuviškai besimokančių kursų dalyviai šią vasarą Dainavoje. Pirmoje eilėje (iš k.): Aušrelė Sakalaitė, mokytoja, kursų vedėja (Lemont, IL), Margaret Anderson (Arkansas), Robertas Ališauskas Harrison (Montreal, Quebec, Canada), Vytautas Jonaitis, mokytojas, ilgametis kursų vedėjas (Grand Rapids, MI); antroje eilėje (iš k.): Gertrude DeCrecenzo (New Hampshire), Edvinas Kaminskas, (Grand Rapids, MI), Violeta Kapayo (Detroit, MI), dr. Violeta Barkauskas (Ann Arbor, Michigan), Clay Uvick (South Lyon, MI), Steve Brown (Searcy, Arkansas), Paula Lyons (Boston, MA), dr. Peggy Brown (Searcy, Arkansas), Gracie ir Marytė Loehmann (Cleveland, OH) ir Charles Kapayo (Detroit, MI).

Dainavoje vyko lietuviškai besimokančių kursai suaugusiems

Po dvejų metų pertraukos Dainavoje vėl susirinko suaugusieji, norintys išmokti kalbėti lietuviškai. JAV LB Švietimo tarybai panaikinus Mokytojų tobulinimosi kursų Dainavoje, prie kurių daugybė metų buvo prisilieję lietuviškai besimokantys, šiuos kursus taip pat turėjome uždarinti.

Esame labai dėkingi Danguolei Varnienei ir jos vadovaujamo Tautinių šokių instituto (TŠI) valdybai, kad mūsų kursams šiais metais buvo leista prisiglausti prie šio instituto suruoštos stovyklos. Dainavon suvažavę šokių grupių vadovai ir rengėjai ruošėsi Lietuvų tautinių šokių šventei, kuri vyks Boston 2012 m., o

mūsų grupės nariai mokėsi lietuvių kalbos.

Lietuviškai besimokantys labai mėgsta Dainavą. Šios grupės sumanymu buvo nupirkti ir pakelėje į ežerą įrengti suoliukai poilsui, nupirkta kėdutės mažiesiems stovyklautojams valgykloje, valtys stovyklai.

Šios grupės stovyklautojams Dainava – maža Lietuva, į kurią jie nori kasmet sugrįžti. Tikimės, kad ateinančiais metais mums atsiras vietos Dainavoje, kur galėtume susirinkti ir mokytis lietuvių kalbos.

Aušrelė Sakalaitė
Lietuviškai besimokančių
suaugusių kursų vedėja

Toronto, Canada

Toronto „Vilniaus rūmų” pensininkų valdyba ir Revizijos komisija. Sėdi (iš d.): T. Zaleckienė, Z. Barančiukienė, L. Mačionienė, J. Morkūnas – valdybos pirmininkas, B. Tamašiūnienė, N. Klemaitienė; stovi: V. Kolyčius, S. Prakapas – revizijos pirmininkas, A. Vaičiūnas – išdininkas, J. Slivinskas – vedėjas, J. Nešukaitis – sekretorius, J. Kiškūnas ir J. Stankaitis.

„Vilniaus rūmai”

Lietuvių pensininkų namai, „Vilniaus rūmai” įsikūrę gražioje vakarų Toronto vietovėje, sutraukė po viena pastoge vyresnio amžiaus lietuvius, kurie lietuviškoje aplinkoje gali leisti senatvės dienas. Rūmai išpuošti lietuviškais motyvais, o renginių salės sienos papuoštos meniškais paveikslais. Kas savaitę tėvai

pranciškonai atnašauja šv. Mišias, tad viskas vyksta vietoje. Klubo valdyba susirenka kas mėnesį, kur aptaria visus iškilusius klausimus. Valdyba rengia minėjimus, vakarienes ir kitus renginius, kad vyresnieji lietuviai linksmiau galėtų praleisti senatvės dienas.

Stasys Prakapas

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė-Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Pirmoji 2011–2012 metų sueiga Lemont

S. AUŠRA JASAITYTĖ-PETRY

Šeštadienį, rugsėjo 17 d., „Aušros vartų/Kernavės“ tunto sesės susirinko Pasaulio lietuvių centre pirmajai šių skautiškų veiklos metų sueigai. Žinoma, sueigos ir vyko Čikagoje – Jaunimo centro patalpose ir Naperville – „Rasos“ lituanistinėje mokykloje.

Lemont šiuo laiku veikia tik dvi draugovės ir „Liepsnelių/giliukų“ būrelis, kuriam vadovauja s. fil. Nida Bichnevičiūtė Petronienė. Šiam būreliui priklauso patys mažiausi skautukai ir skautukės. Berniukai skautukai, pavadinti giliukais, o mergaitės skautukės – liepsnelėmis. Priimami nuo 4 metų. Sueigos vyksta kartą į mėnesį (pirmoji sueiga įvyks spalio 22 d. Lemont), o programėlė yra pritaikyta šiam amžiui.

Kita draugovė – tai „Saulučių“ draugovė. Ją sudaro paukštytės, kurioms jau 6 metų. Man artima ši draugovė, nes tai draugovė, kurioje aš pradėjau skautauti prieš daugelį metų. Šiai draugovei vadovauja vyr. sk. vsl. Rima Lintakaitė ir vyr. sk. vsl. Alicija Viktoraitė, kurios taip pat pradėjo savo skautišką kelią šioje draugovėje. Mūsų tunto paukštytės – tikros mūsų tunto „saulutės“. Sesės Rima ir Alicija abi pasiruošusios smagiai vadovauti mūsų jaunoms skautėms. Abi jos labai sąžiningos, baigusios „Gintaro“ vadovių mokyklą, vadovavusios vasaros stovykloje, taigi turinčios daug patirties.

Trečioji draugovė – tai „Živilės“ skaučių ir prityrusių skaučių draugovė, kuriai vadovauja j. v.s. Dana Mikužienė ir aš. Žinoma, mums padeda ps. Rita Stončius ir vyr. sk. vsl. Lidija Viktorienė. Šiais metais dėl vadovių trūkumo skautės turėjome sujungti su prityrusiomis skautėmis. Visos sesės labai gerai sugyvena, tad būtų buvę labai sunku jas atskirti. Man šiais metais vėl tenka draugi-

Paukštytės džiaugiasi pirmą sueigą, žaisdamos skautiškus žaidimus.

ninkauti prityrusių skaučių skilčiai. Į šią draugovę sesės priimamos nuo 10 metų iki 16 metų. Sesės dirbs kartu, bet ir atskirai, nes, kaip ir kitų skaučių programos, yra sudarytos pagal amžių.

Pirmajai mūsų sueigai susirinkome lauke. Visos kartu su paukštytėmis suėjome į vieną bendrą rikiuotę. Paukštytės stovėjo su savo, o skautės ir prityrusios skautės su savo vadovėmis. Išsirikiavusios sesės raportus davė tunto komendantai vyr. sk. vsl. Alicijai Viktoraitei. Sušukome tunto šūkį: „Rankas ranka mes kartu žengiam skautišką keliu!“ Sušukosios sesės išsiskirstė į savo grupes.

„Živilės“ draugovės sesės, norėdamos viena kitą geriau susipažinti, žaidė susipažinimo žaidimą. Pirmiausia visos susėdome į ratą ir pasakėme savo vardus ir kas mums labiausiai patinka skautavime. Žinodamos viena kitos vardus žaidėme pirmąjį žaidimą.

Pirmasis žaidimas – „Žmogaus

mazgas“ (Human knot game). Šis žaidimas pamokė seses, kaip vienai su kita kalbėti, išspręsti, kaip iš mazgo išsprukti, atsistoti į ratą. Sesės, sustojusios į ratą, į vidurį ikišo savo rankas, kitos sesės turėjo rankas paimti – pasidarė mazgas. Visos, turėdamos svetimos sesės rankas, turėjo išspręsti, kaip, nepaleidžiant kitos rankas, išsisukti iš šio mazgo ir sudaryti vieną bendrą ratą. Šis žaidimas tikrai įrodė, kad visos mūsų sesės yra skirtingos, bet moka viena su kita gražiai dirbti.

Antras žaidimas vadinosi „Mesti siūlus“. Sesės vėl sustojo į ratą. Jos ir vėl turėjo prisiminti visų sesių vardus. Pačiai buvo sunku prisiminti, tai paėmiau siūlus ir mečiau savo dukrai Olivijai, kuri pagavo ir turėjo toliau mesti kitai sesei. Siūlų negalėjome paleisti. Kai visos gavo po siūlo galą, atrodė lyg didelis voratinklis. Kiekviena sesė gavo siūlo dalį palaikyti. Paprašiau sesės Linos Lietuvinkaitės ir sesės Aleksytės Stalonytės patraukti savo siūlo dalį. Paklausiau visų, ar jos pajuto, kad kas trau-

kia jų laikomą dalį. Visos sesės pajuto. Paaškinau šio žaidimo tikslą. Tikslas – kiekviena sesė priklausome mūsų draugovei. Nors mes visos esame skirtingos, mes visos esame skautės, visos priklausome „Živilės“ draugovei, „Aušros vartų/Kernavės“ tuntui.

Pažadus buvo laikas pasiskirstyti į skiltis, sugalvoti skilties vardą ir šūkį. Paaškinau, kas yra skiltis. Skiltys buvo suskirstytos pagal amžių. Turime 2 skiltis. Jauniausios skautės kandidatės pasivadino „Vie-naragiais“, o antrajai skilčiai neteko skilties vardo sugalvoti, mat joms buvo įdomiau sužinoti, ką skiltis veiks per šiuos metus. Jos taip pat norėjo palaukti visų savo skilties sesių ir su jomis sugalvoti sau skilties vardą.

Pasiskirsčius į skiltis, sesėms buvo užduotas uždavinys „Brown-sea“. Tai sala, kur lordas Robert Baden Powell surengė pirmąją skautišką stovyklą. Skiltis, sustojusi ant staltiesės, turėjo staltiesę apversti, „neįkrisdama į vandenyną“. Skiltis turėjo apversti staltiesę į kitą pusę, nuo jos nenulipdama. Šis uždavinys yra dar vadinamas „team building“ uždavinys. Sesės turėjo viena kitos klausyti ir išbandyti tai, ką sesė patarė. Buvo smagu matyti, kaip visos sesės gražiai viena su kita dirbo.

Sueigos laikas labai greitai pra-bėgo. Sesės tikrai linksmai ir pradėjo savo naujus skautiškų veiklos metus, jų akyse matėsi, kad tai bus nuostabūs skautiški veiklos metai.

Sueiga pasibaigė visoms (kartu su paukštytėmis) suėjus į bendrą ratą dainuoti tradicinę skautišką maldą „Ateina naktis“.

Jei norite užsirašyti ir skautauti kartu su „Aušros vartų/Kernavės“ tuntu, prašome kreiptis į mane, sesę Aušrą tel.: 708-349-8432 arba el. paštu: ausra67@sbcglobal.net.

s. Aušra Jasaitytė-Petry – „Aušros vartų/Kernavės“ tunto tuntininkė ir „Živilės“ draugovės, prityrusių skaučių skilties draugininkė.

Lemont „Saulučių“ ir „Živilės“ draugovių sesės.

s. Aušros Jasaitytės-Petry nuotraukos

„DRAUGO“ LIETUVIUKAI

Redaktorė Laima Apanavičienė • El. paštas: laimaa@hotmail.com

Dvidešimtas rugšėjis Čikagos lituanistinėje mokykloje

AUDRONĖ SIDAUGIENĖ

Rugšėjo mėnesio laikraščiai mirga nuotraukomis ir pasakojimais apie prasidėjusius mokslo metus išeivijoje. Smagu, kad vėl su seniausiomis ir tik susikūrusiomis lituanistinėmis mokyklomis išeivijoje savo 20-uosius mokslo metus pradėjo ir Čikagos lituanistinė mokykla. Dvidešimtmetis mokyklai – tai subrendimas, nusistovėjusios tradicijos, gražus kolektyvas. Smagu, kad mūsų šeima kiekvienais metais vis didėja – šiemet mokyklą lanko 398 mokiniai, o jiems žinias perduoda per 60 mokytojų.

Mokslo metus pradėjome tradiciniu mokslo metų atidarymu – šv. Mišiomis Tėvų jėzuitų koplyčioje (Mišias aukojo mokyklos dvasios tėvas kun. Antanas Gražulis, SJ) ir susitikimu Jaunimo centro salėje. Atidarymą vedė mokyklos direktorė Jūratė Dovilienė.

na Degutienė, lydima svečių iš Vilniaus ir Washington, DC. Ji ne tik apžiūrėjo mokyklą, Jaunimo centrą, bet ir pabendravo su vyresniųjų klasių mokiniais, jų tėveliais ir mokytojais. Toks Lietuvos valdžios dėmesys rodo, kad mūsų veikla šeštadieniais yra prasminga ir tikrai verta pastangų.

Jau taip surėdytas gyvenimas, kad mokyklą palieka vieni mokytojai, o naujų mokslo metų pradžioje juos pakeičia kiti. Mokyklos tradicija tapo mokytojų popietė ruošiamą trečiąją mokslo metų šeštadienį. Rugšėjo 24 d. rudeniniais obuoliais, gėlių puokštėmis ir ašaromis buvo išlydėtos keletas mokytojų. Renginyje dalyvavo 12 metų mokykloje dirbusi dailės mokytoja Daiva Blažulionienė ir vaikų ratelio mokytoja, 6 metus mokykloje praleidusi Gitana Stonkuvienė. Pasiilgsime šių ir kitų, mus palikusių mokytojų. Atsisveikindami joms dainavome: „Šiandien vi-

riose tilptų visi norintys mokytis.”

Rasą Stanevičienę mokykloje pamatysite daug kur – akompanuojančią mažiau šokių pamokose, dainuojančią ar smuikuojančią savo smuikeliu. „Jau 4-ti metai dirbu mokykloje. Grįžtu čia rudenį, nes man tikrai patinka čia dirbti. Nors man mokytojo darbas nėra pašaukimas, bet labai patinka groti, dalyvauti vaikų renginiuose, todėl aš ir čia. ‘Užveda’ vaikučiai, mano kolegė Vilma Vaičienė ir visos mažųjų mokytojos, kupinos visokiausių šaunių idėjų, o mokyklos 20-čio proga linkiu mokyklai naujų patalpų, kad daugiau vaikučių galėtų lankyti mokyklą ir mūsų, nuomininkų, nepriklausomybės nuo šeiminių!”

Mokykloje prieš 2 metus duris atvėrė lietuviškai besimokančiųjų klasė, kuriai labai puikiai vadovauja mokytoja Nijolė Gierštikienė. Ji į mokyklą ateina, nes, pasak jos, nori padėti Jūratei Dovilienei, savo ilga-

mokiau vaikus, kad sužadinau vaikų susidomėjimą viskuo, kas lietuviška. Noriu palinkėti, kad kasmet į mokyklą ateitų kuo daugiau idomių ir kūrybingų asmenybių tiek mokinių, tiek mokytojų.”

Rudenį mokykloje sutikome ir naują istorijos mokytoją Juožą Malicką. Pasiteiravau, kas jį atvedė į mokyklą. „Tiesiog taip susiklostė aplinkybės. Taip jau susidėliojo mano darbų tvarkaraščiai, kad atsirado laisvas šeštadienis”. „O mokyti lituanistinėje mokykloje – garbė ar atsakomybė, kvailybė ar laiko gaišimas?”, paklausėme istoriko ir išgirdome atsakymą, kuris, tikimės, yra ne vieno mokytojo moto: „Greičiau pilietinė atsakomybė, nes svarbu išlaikyti tautiškumą, nors Tėvynei ir nesi svarbus. Svarbi Ji man, nepaisant, kad aš Jai – ne.”

Šiemet po keletos metų pertraukos į mokyklą sugrįžo dainavimo mokytoja Violeta Jokubavičienė. Įdo-

Rimantė Kaveckaitė

Juozas Malickas

Daiva Vaitkienė

Rasa Stanevičienė

Violeta Jokubavičienė

Pirmasis šeštadienis mokykloje visada pilnas organizacinio triukšmo, garsių „sveiks“, „labas“, nuostabių gėlių ir daugybės svečių. Šiemet sulaukėme Lietuvos Respublikos generalinės konsulės Čikagoje Skaistės Aniulienės ir LR užsienio reikalų ministerijos Užsienio lietuvių departamento direktoriaus Arvydo Daunoravičiaus, kurie atvyko su didžiausiu glėbiu dovanų – naujomis knygomis, mokymo priemonėmis. Tačiau svarbiausia buvo A. Daunoravičiaus ištartas nuoširdus „ačiū“ už nuostabų darbą, kurį atlieka čia dirbantys mokytojai.

Mūsų renginiuose visada smagu matyti ir mielą JAV LB Brighton Park apylinkės pirmininkę Salomėją Daulienę, kuri randa nuoširdų žodį mūsų mokinukams ir visai mokyklos bendruomenei. Mokyklos niekada nepamiršta šių namų šeimininkė, JC valdybos pirmininkė Neringa Aleksionienė, kurios prašome perduoti padėkos žodžius visai Jaunimo centro vadovybei už ypatingai gražų bendradarbiavimą. Jūsų sienos – mūsų antrieji namai! Tačiau čia patalpų nebeužtenka, tad, Tėvams jėzuitams leidus, įrengėme klases ir buvusiam Jėzuitų vienuolynė.

Mūsų mokykla žinoma toli už Čikagos ribų, tad nenuostabu, kad jau antrąjį mokslo metų šeštadienį mokykloje svečiavosi ypatinga viešnia – Lietuvos Seimo pirmininkė Ire-

siems jums sakom: ‘viso gero’. Už šios mokyklos durų slenksčio palikote savo širdies dalelę.”

Nuoširdžiai džiaugėmės susipažinę su būriu naujų mokytojų, kuriems linkėjome ryžto, pasišventimo, kantrybės. Popietėje netrūko įvairių užduočių, žaidimų, smagu buvo klausytis mokytojų iš pateiktų žodžių sukurtų eilėraščių. Džiaugiamės, kad mūsų mokyklos kolektyvas vis atsinaujina. Naujų idėjų, naujo vėjo jie atneša ne tik į mokymą, bet ir suteikia mokyklai papildomo žavesio savo darbo šviežumu, kitiškimu. Smagu dirbti būryje, kur kiekvienas ne tik randa, bet ir dalina save.

Pakalbinau keletą mokyklos mokytojų.

Rimantė Kaveckaitė, 5-os kl. mokytoja: „Mokykloje dirbu septintus metus. Manau, kad čia dirbdama prisidedu prie lietuviybės, papročių, kultūros išlaikymo išeivijoje. Tai man yra labai svarbu. Didžiuojuosi būdama lietuve. Džiaugiuosi turėdama galimybę to mokytį vaikus. Šeštadienis man – šešta savaitės darbo diena, bet man nesunku keltis ir važiuoti į Čikagą, nes jaučiu, kad tai – reikšminga ir prasminga diena.

Mūsų lietuvių čia, atrodo, tiek daug, bet kartu ir tiek mažai. Būkim vienas kitam atidesni, draugiškesni, gerbkim vienas kitą.

Mokyklai noriu palinkėti ilgų ilgų gyvavimo metų ir patalpų, ku-

metei draugei. Mokytoja palinkėjo: „Linkiu ČLM žvakei dar ilgai neužgesti.” Šie mokytojos žodžiai tarsi primena, kad lietuviška veikla, mokykla padeda ne tik draugystei užsi-megzti, bet ir jai išlikti daugelį metų. Tikimės, kad tai iškiepysime ir savo mokinukams.

Ketvirtokų mokytoja Daiva Vaitkienė: „Aš mokykloje jau 3-ti metai. Man patinka mokytojauti, perduoti savo žinias, patinka ugdyti patriotizmo jausmą jaunajai kartai. Čia – nuostabus mokytojų kolektyvas. Smagu, kai pamatau, kad kažko iš-

mu buvo sužinoti, kodėl? „Perskaičiau skelbimą ‘Drauge’, kad reikalinga muzikos mokytoja ikimokyklinukams, ir giliai širdyje kažkas suskirbėjo. Supratau, kad truputį pabodo tas ramus, patogus gyvenimas, kad norisi daugiau gyvybės ir šurmilio. Pasiilgau tos veiklos, kurioje sukasi 25 metus. Bet nesiėmiau jokių veiksmų. O kai po poros dienų su kvietimu dirbti paskambino pavaduotoja Laima Apanavičienė, viskas tapo aišku be žodžių – reikia grįžti į mokyklą.”

Nukelta į 14 psl.

Smagu vėl susitikti po vasaros atostogų.

Audronės Sidaugienės nuotraukos

Kelionė į Viešpaties Jėzaus Kristaus Kančios šventovę

ANGELĖ LEŠČINSKIENĖ

ALRK Moterų sąjungos 3 kuopos suorganizuotas išvažiavimas subūrė 38 žmones iš Marquette Park, Brighton Park ir iš Lemont. Gerai nusiteikę rugpjūčio 20 dienos rytą autobusu iš Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos kiemo pajudėjome link St. John, IN, kur puiuojasi šventovė.

Pakelyje sustojome pietų. Restorane „Old Navy Buffet“ lauke gardūs pietūs, gausus pasirinkimas, nedidelė kaina bei nuolaida pagyvenusiems. Be to, „buffet“ stiliaus restorane niekam nereikėjo ilgai laukti.

Kelionėje daug padėjo mūsų narė Vilė Kilikauskienė, kuri rodė kelią vairuotojui, naudodamasi iš kompiuterio atsispausdintu žemėlapiu.

Lauke pradėjęs lynoti lietutis išeinantiems iš restorano nuotaikos nesugadino – linksmi sulipome į autobusą ir važiavome toliau. Pagal planą turėjome sustoti prie Shrine of Christ's Passion šventyklos, o vėliau eiti į bažnyčią. Lietus taip smarkiai pylė, jog atrodė sužlugęs mūsų planai, mat Kryžiaus Kelio stotys yra po atviru dangumi. Tačiau Dievo planas buvo kitoks – iš svečių centro buvo pranešta, kad iš pradžių turime važiuoti į bažnyčią, pasirodo mūsų grupei numatytu laiku vyko pamaldos kitai grupei žmonių. Tai ir padarėme – važiavome tiesiog į bažnyčią. Važiuojant pro autobuso langą ant kalno matėsi didinga, šviesi, trijų bokštų bažnyčia.

Autobusas iš greitkelio pasuko į kalnuotą gatvę. Pasiekęs aukštumą, įsuko į gatvelę, vedančią į bažnyčios šventorių. Dailiai sutvarkyta aplinka. Vienoje pusėje šventoriaus stovi Millenium Marijos statula, toliau – nukryžiuotas Jėzus, prieš įėjimą į bažnyčią – apvalus fontanas. Viduje – apaštalo Šv. Jono evangelisto statula, vaizduojanti apaštalą, rašančią Evangeliją. Žmogaus dydžio statula nulietą iš bronzos.

Romantinio stiliaus apaštalo Šv. Jono evangelisto vardo bažnyčia stovi tarsi mūsų Romos katalikų tikėjimo ženklas. Pastatai, statulos, viskas čia turi simbolinę reikšmę.

Bažnyčios fasado priekinės įėjimo

mo durys nukreiptos į Marijos šventovę, simbolizuoja ryšį tarp Motinos Marijos ir mylimo mokinio. Pagal šv. Jono Evangeliją (Jn. 19, 26–27): „Jėzus ant kryžiaus pamatęs stovinčius motiną ir mylimą mokinį, tarė motinai: 'Moterie, štai tavo sūnus'. Paskui tarė mokiniui: 'Štai tavo motina'. Ir nuo tos valandos mokinyms pasiėmė ją pas save." Viešpats, pavesdamas Joną kaip sūnų motinai, pavedė mus visus būti Marijos vaikais.

Sėdėjome autobuse laukdami kol nustos lyti lietus, stebėjome aplinką. Lietuvai baigiant lynoti visi užėjome į bažnyčią. Atvažiuavęs ekskursijos vadovas papasakojo apie bažnyčios statybą, paaiškino simbolių reikšmę, atkreipė dėmesį eksterjero bei interjero meno kūrinius.

Akį traukia gražus bažnyčios interjeras. Jo architektūra, statulos, vitražai ir suolai – tai meno kalba išreikšti simboliai. Buvo neįprasta matyti ne tik bažnyčios viduryje esantį altorių ir aplink jį sustatytus suolus, bet ir pačią bažnyčią apvalios formos. Tokios formos paaiškinimas – esame viena šeima prie Viešpaties stalo. Mums neįprastai virš altoriaus kabo nukryžiuotas Jėzus be kryžiaus. Paklaustas, kodėl, gidas paaiškino: „Jėzaus kryžius yra mūsų nuodėmės. Ateidami į šv. Mišias, atsinešame savo nuodėmes, už kurias kentėjo ir mirė Viešpats. Mirdamas ant kryžiaus altoriaus, jis paaukojo save patį Dievui Tėvui, kad žmonėms pelnytų amžinąjį Atpirkimą. Kristaus auka ir Eucharistijos auka yra viena vienintelė auka.“

Visko aprašyti neįmanoma, reikia pačiam pamatyti. Įvertinimas priklausys nuo kiekvieno supratimo ir jautrumo.

Vadovui baigus pasakojimą, kunigas pranciškonas pasisiūlė duoti mums palaiminimą. Jis atnešė monstraciją su šv. sakramentu, mes atsi-klaupėme, ir kunigas užgiedojo Garbinimo giesmę. Giedojome kartu. Pasimeldus savo žygi tęsėme toliau.

Lauke – gražiausia diena! Dangus mėlynas, be debesų, saulutė šviečia. Tikra Dievo dovana! Susėdome į autobusą ir važiavome žemyn į „Shrine of Christ's Passion“. Ten įsikūrę svečių namai, kuriuose dirba savanoriai ir kur galima nusipirkti įvai-

Veronika šluosto veidą Viešpačiui.

riausių suvenyrų.

Maždaug už 10 metrų, pastato dešinėje, yra mažas altorius ant kurio stovi didelė, balta Marijos statula. Tai – Marijos šventovė. Kairėje namo pusėje – kitas pastatas, vaizduojantis Piloto rūmus su Jėzaus tardymo scena. Pilotas sėdi už staliuko, o Viešpats Jėzus stovi. Abi figūros – žmogaus dydžio, nulietos iš bronzos, kaip ir visos kitos skulptūros Kryžiaus kelyje.

Pasimeldėme prie Marijos. Po to mus nuvedė į pirmąją stotį, kurioje pavaizduota Paskutinė vakarienė. Jėzus už stalo sėdi vienas. Suolai aplink stalą tušti. Mums ant jų atsėdus, ekskursijos vadovas pasakė: „Apaštalai esame mes“.

Toliau ėjome į Alyvų sodą, kur Jėzus po vakarienės, kartu su apaštalais meldėsi, krauju prakaitavo, žinodamas, kas jo laukia. Apaštalai tuo tarpu miegojo ant žolės.

Jėzaus Kristaus kančios šventovė yra pusė mylios ilgio kelias – vingiuotas, su stotimis, kur rodomi Viešpaties pergyvenimai iki nukryžiuavimo. Kadangi mūsų būrys buvo didelis, gidas mus suskirstė į 3 grupes ir kiekvienai grupei paskyrė vadovą. Kas negalėjo ar nenorėjo vaikščioti, galėjo važiuoti specialiais vežimėliais.

Pradėjome kelionę Kryžiaus ke-

liais. Sustoję prie kiekvienos stoties, paspaudę prietaiso mygtuką, girdėjome Bill Curtis balso įrašą. Jis pasako, kokią stotį pasiekėme ir papasakoja, kas toje stotyje vyko. Po Curtis pasakojimo vadovas padarydavo apžvalgą, taip vedamas mus į Viešpaties Kančios apmąstymą.

Mane labiausiai sujaudino Jėzaus nukryžiuavimo scena: veide – skausmo išraiška, kūno sąnariai ištempti, aplink brutalūs kareiviai. Kitus dalyvius giliau gal palietė kokia kita scena. Paskutinė stotis: įėjimas į iškaltą kambarį uoloje. Ant akmens guli vien sulankstyta balta drobė. Išėję ir paėjęję toliau, pamatėme prisikėlusį Jėzų, apsisiautusių baltą skraiste ir pakilusį aukštai. Čia pat rikiavosi ir apaštalai, žiūrintys į dangų su pagarbos ir baimės išraiška. Tai Viešpaties Jėzaus Prisikėlimas ir į Dangų žengimas.

Baigėsi kelionė Kryžiaus keliu. Pasigėrėjimą kėlė aplinka. Viskas gražiai įruošta – žolė, medeliai, žalumai, atitinkanti anų laikų tikrovę. Kiekvienoje stotyje žydėjo pasodintos gėlės, daugybė rožių (daugiausia raudonų). Mus visus sujaudino matytas vaizdas. Išgyvenę į Viešpaties Jėzaus kančios apmąstymą, gal geriau suvoksime, kokia kaina esame atpirkti už nuodėmės.

Dievo Motina Marija.

Išvykos dalyviai.

Parapijos archyvo nuotraukos

Paruošė Nijolė Nausėdienė • El. paštas: nausediene@aol.com

MŪSŲ STALUI

GERVUOGĖS – NE TIK VITAMINŲ ARUODAS

Kiekvienas pasaulio kampelis yra gamtos apdovanotas savais vaisiais ir daržovėmis, todėl visados, kur žmogus begyventų, pirmiausia reikia naudotis to regiono sezoniniais vaisiais ir daržovėmis. Pas mus jau nuo pavasario prasideda braškių sezonas, paskui mėlynės, vyšnios, serbentai, avietės, gervuogės, vynuogės, o rudenio – slyvos ir t. t. Gera pasmagurauti, paragauti kito krašto atvežtų vaisių, bet naudos iš jų nesitikėjime. Visados bus veiksmingiausi tik savi, švieži su išsaugotais vitaminais.

Gervuogės (angl. blackberry), artimos aviečių giminaitės, yra kilusios iš Šiaurės Amerikos šalių. Yra išlikę duomenų, kad šias uogas gydyti vartojo dar senovės graikai.

Paprastoji gervuogė dažniausiai auga pamiškėse, upių ir ežerų pakrantėse, drėgnuose lapuočių ir mišriuose miškuose, pakelėse, daubose. Jos, kaip ir avietės, labai gajos, tad jas labai lengva auginti. Gervuogės yra vijoklinės kilmės krūmas ir pasodinus reikia duoti joms atramą, kad turėtų kur vyniotis. Tik reikia žiūrėti, kad jų atžalos nesiektų žemės, nes tada labai greitai pradeda augti kitas krūmas. Vienais metais pasisodinus krūmelį, jau kitais metais derės uogos ir taip jų vis daugiau veisis. Savame kieme augamos uogos bus didelės ir saldės, o šviežiai nuraškytos – vertingesnės.

Gervuogėse yra vitamino C, B grupės vitaminų, karoteno, vitaminų PP, K ir E, cukraus, organinių rūgščių: citrinų, obuolių, vyno, salicilo, rauginių ir aromatinių medžiagų, kalio, kalcio, magnio, jodo, fosforo, geležies bei vario, nikelio, mangano, molibdeno. Uogose yra ir ypač retų medžiagų: chromo, vanadžio, bario, kobalto, titano. Ypač vertinga medžiaga, kurios yra daug gervuogių uogose, – antocianai, kurie dalyvauja žmogaus organizme vykstančiuose rūgštinimo procesuose. Liaudies medicinoje vartojami gervuogių lapai ir uogos. Lapai skinami vasaros pradžioje, krūmų žydint, vėliau renkami tik jauniausi, augantys stiebo viršūnėlėje. Džiovinami gerai vėdinamoje patalpoje, pavėsyje. Uogos praskleidžiamos sluoksniu ir apvytinamos atvirame ore, saulėje, paskui džiovinamos džiovykloje.

Liaudies medicina gervuoges vertina kaip vaistą, kuris stiprina organizmo imuninę sistemą, mažina

silpnumo jausmą, ramina nervų sistemą, gerina žarnyno darbą, skatina šlapimo ir prakaito išsiskyrimą, gydo šlapimo takų ligas.

Vertingos ne tik dėl vitaminų

- Šviežiomis gervuogėmis ir jų sultimis malšinamas karščiuojančių ligonių troškulys.

- Jei kraujuoja dantenos, patariama vartoti gervuogių lapų antpilo: šaukštą susmulkintų lapų suberkite į termosą, užpilkite puodeliu verdančio vandens, palikite 4 valandas nusistovėti, retkarčiais pamaišykite. Burną skalaukite 3 kartus per dieną, paskutinį kartą – prieš miegą. Gydomo trukmė 2–3 savaites.

- Atsikosėjimui palengvinti tinka toks mišinys: sumaišykite 2 šaukštus paprastųjų gervuogių lapų ir šaukštą vaistinių medetkų žiedų, užpilkite puodeliu verdančio van-

dens, uždenkite ir palikite pusvalandį nusistovėti, paskui nukoškite, gerkite po pusę puodelio 3 kartus per dieną.

- Lapų antpilas gerkliai skalauti: 3 šaukštus šviežių susmulkintų gervuogių lapų užpilkite pusę litro verdančio vandens, uždenkite ir palikite valandą nusistovėti, paskui nukoškite. Sergant angina, viršutinių kvėpavimo takų kataru bei stomatitu, šiltu antpilu skalaukite burną ir gerklę 3 kartus per dieną.

Organizmui stiprinti

- Organizmo imunitetui stiprinti, avimantozėi, mažakraujystei gydyti: 3 šaukštus gervuogių uogų užpilkite pusę litro verdančio vandens, uždenkite ir palikite valandą nusistovėti, paskui nukoškite, uogas nuspauskite. Gerkite šio antpilo po pusę puodelio 3 kartus per dieną pusva-

landį prieš valgį.

- Sergant ateroskleroze, išemine širdies liga, stenokardija, hipertenzija bei besiskundžiantiems galūnių patinimais patariama sezono metu kasdien suvalgyti 1–1,5 puodelio gervuogių. Gydomas bus veiksmingesnis, jei tuo pačiu metu gersite gervuogių lapų antpilo: šaukštą susmulkintų gervuogių lapų užpilkite puodeliu verdančio vandens, uždenkite ir palikite 3–4 valandas nusistovėti, paskui nukoškite. Gerkite po trečdalį puodelio 2–3 kartus per dieną pusvalandį prieš valgį.

- Onkologinių ligų gydymui bei profilaktikai sumaišykite lygiomis dalimis susmulkintų gervuogių ir šaltalankių lapų. Šaukštą lapų mišinio suberkite į indą ir dar įberkite po šaukštą susmulkintų gervuogių ir šaltalankių uogų. Lapų ir uogų mišinį užpilkite puodeliu vandens, išmaišykite, supilkite į termosą ir palikite

termosą suberkite 2 šaukštus džiovintų gervuogių uogų ir šaukštą pipirmėčių lapų, užpilkite 2 puodeliais verdančio vandens ir palikite 3 valandas nusistovėti, paskui nukoškite. Gerkite savaitę po pusę puodelio 3–4 kartus per dieną.

- Menopauzės sukeltoms neurozėms gydyti: sumaišykite po šaukštą šviežių susmulkintų gervuogių lapų ir uogų, užpilkite puodeliu verdančio vandens ir palikite 15 minučių nusistovėti, paskui nukoškite, išgerkite šio antpilo per dieną 2–3 puodelius. Galite gerti ir paprastesnės gervuogių lapų arbatos: į arbatinuką suberkite šaukštą susmulkintų gervuogių lapų, užpilkite verdančiu vandeniu ir palikite pusvalandį nusistovėti, arbatą išgerkite per dieną.

Odos sveikatai ir gražiai

- Garsusis senovės gydytojas Avicena gervuogių lapų patardavo dėti ant rozės pažeistų odos vietų, opų bei žaizdų. Plikytų lapų kompresais patardavo gydyti pūlines žaizdas.

- Sergant egzema arba žvyneline, patariama kasdien ant gydomųjų vietų valandai uždėti sutrintų gervuogių lapų kompresus.

- Gervuogių nuoviro kompresus arba susmulkintų lapų dėkite ant dedervinės, egzemos, lėtinės opos pažeistų vietų, senų pūliuojančių žaizdų. Dažniausiai toks gydymo būdas yra labai veiksmingas – žaizdos apsivalo ir greičiau užgyja.

- Odos senėjimui sustabdyti lygiomis dalimis sumaišykite susmulkintų sausų gervuogių lapų ir vaistinių ramunėlių žiedų. Du šaukštus vaistinių augalų mišinio užpilkite 2 puodeliais verdančio vandens ir palikite nusistovėti, paskui nukoškite, tirščius nuspauskite. Šiuo antpilu kasdien prauskitės ryte ir vakare.

Gervuogės sirpsta rugpjūčio–rugsėjo mėnesiais, o avietės liepą–rugpjūtį, todėl nuo liepos iki rugsėjo galima ne tik pavalgyti šviežių uogų, bet ir pasidžiovinti žiemai.

Iš aviečių ir gervuogių galima pasigaminti gaivinamųjų gėrimų, kokteilių, putėsių, šios uogos dera ir su pienu. Jas galima dėti į salotas, dar gervuogių švelni rūgštelė suteiks salotoms malonų skonį. Žinoma, geriausia jas valgyti šviežias.

Parengta pagal
Remigiją Zinkevičienę

Tikrovės vaizdelis iš Lietuvos: teismo byla

Atkelta iš 2 psl.

Nežinau, kiek ji suprato tuos angliškų įrašus, tačiau ji nerado mano pavardės Lietuvos advokatų sąrašė. Aš net nežinojau, kad manęs tame sąrašė jau nėra, kadangi pastaruoju metu nepraktikuojau, tai, matyt, išbraukė, man apie tai net nepranešė. Tiek to, galvoju. Bet teisėja mane apkaltino, kad savinuosi advokatės vardą, nebūdama advokatė. Teisėjos kas antras žodis – vis „įstatymas“. Lietuvoje taip yra: visi valdininkai šitaip, visi kalba vien tik

apie įstatymus. Kuo daugiau savi-valės, tuo daugiau šnekų apie įstatymus. Žiūriu kažkur į šalį, tvirtai pasiryžusi ištylėti ir nė žodžiu nereaguoti į teisėjos kalbą. Juk kada nors ji pabaigs šitą pasaką...

Pabaigė. Sekretorei liepė rašyti protokolą, kad į teismo posėdį niekas neatvyko. Čia jau aš neištverčiau. Pasakiau, kad aš atvykau atstovauti bylos pareiškėjai, savo dukteriai, aš nesu „niekas“, o jeigu aš neturiu teisėjos reikalaujamo įrodymo apie savo teisinį išsilavinimą, tai nereiškia,

kad aš neatvykau.

Kad užriko ji ant manęs, kad aš trukdau teismo darbą, pagrasino nubausti už teismo įžeidimą. O juk tikrai gali nubausti ir vargu ar kam įrodys, kad esi nekaltas. Kai tam pažįstamui papasakojau ir pasakiau teisėjos pavardę, jis nusijuokė: Žinau aš tą turgaus bobą, rodo savo valdžią, nes faktiškai jokios valdžios neturi – ką jai liepia, tą ir daro.

Nežinau, kaip yra iš tikrųjų, skelbiama, kad teisėjai Lietuvoje nepriklausomi, bet seniai teko matyti taip neprofesionaliai dirbantį teisininką. Na, būtų trumpai pasakiusi, kad negali man leisti atstovauti duk-

rai, toks įstatymas, ir baigta kalba. O bylą vis tiek turėjo atidėti, nes neatvyko nė vienas suinteresuotas asmuo, pasirodo, vienam net šaukimas neįteiktas.

Laukiu kito teismo posėdžio. Reikės tinkamai pasiruošti: ieškiosiu universiteto diplomo, kad įrodyčiau, jog „esu asmuo, turintis aukštąjį teisinį išsilavinimą“. Nueisiu į vaistinę, gal gausiu kokių raminančiųjų vaistų... Tai – svarbiausia.

Aldona Meilutytė – Los Angeles, CA gyvenanti lietuvė teisininkė, knygos „Ar įmanoma pagerinti Lietuvos teismų darbą?“ autorė.

LIETUVOS IR PASAULIO NAUJIENOS

Redaktorė Loreta Timukienė • El. paštas: loretatim@gmail.com

Diskutuota apie komunistinės Sovietų Sąjungos ir nacių Vokietijos vykdytą terorą

Vilnius (ELTA) – Užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis pabrėžia, jog Lietuva ir toliau sieks, kad būtų atlyginta okupacijos metu patirta žala, bei primins pasauliui apie tragišką savo žmonių patirtį praėjusio amžiaus totalitarizmo priespaudoje.

„Ne dėl užmojų su kuo nors varžytis nuoskaudų dydžiu ar aukų skaičiumi, bet dėl žmogiškumo priedermės“, – pabrėžė ministras Užsienio

Timothy Snyder knyga „Kruvinos žemės. Europa tarp Hitlerio ir Stalino“.

ELTA nuotr.

reikalų ministerijoje surengtoje diskusijoje „Hitlerio ir Stalino Europos naikavimo politika: Lietuva ‘kruvinųjų žemių’ žemėlapyje“. Pasak ministro, nesuklastotos totalitarizmo nusikaltimų atminties ir teisingumo atkūrimas yra vienas pagrindinių Lietuvos užsienio politikos uždavinių.

Renginyje pristatyta naujausia studija, kurioje analizuojamas komunistinės Sovietų Sąjungos ir nacių Vokietijos vykdytas terorą – Timothy Snyder knyga „Kruvinos žemės. Europa tarp Hitlerio ir Stalino“. A. Ažubalio teigimu, ši knyga nutraukia spengiančią tylą ir prabyla apie dalykus, ilgus dešimtmečius neatsakingai paliktus istorijos kronikų užtakyje.

Diskusijoje taip pat dalyvavo istorikai, politologai ir diplomatai. Diskusiją vedė politikos apžvalgininkas Kęstutis Girnius.

Prieš 72 metus, 1939 m. rugsėjo 28 d., nacistinė Vokietija ir Sovietų Sąjunga pasirašė slaptą sienos ir draugystės sutartį, pagal kurią Lietuva atiduota Sovietų Sąjungos įtakos sferai. Diskusija surengta prisimenant tragiškas žemyno dalybų pasekmes Vidurio ir Rytų Europos tautoms.

Lietuvos ambasadorius grąžinamas į Vieną

Vilnius (BNS) – Lietuvos ambasadorius Austrijoje Giedrius Puodžiūnas grąžinamas į Vieną, iš kur buvo atšauktas konsultacijoms protestuojant prieš Austrijos sprendimą paleisti įtariamąjį Sausio 13-osios byloje, buvusį KGB karininką Michail Golovatov.

Tokį sprendimą Lietuvos užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis priėmė atsižvelgdamas į tai, kad rugsėjo 23 d. susitikę Lietuvos ir Austrijos teisingumo ministrai pasirašė dvišalį pareiškimą. Jame Austrijos teisingumo ministrė įsipareigojo kelti klausimą dėl Europos suėmimo dokumento taikymo išlygos persvarstymo.

„Austrijos ketinimas persvarstyti išlygos taikymą yra ženklas,

rodantis, kad šalis išgirdo Lietuvos ir kitų ES partnerių balsus bei Europos komisarės Viviane Reding nuomonę. Tačiau mums nedera sustoti kovojant už bendrą Europos požiūrį į istoriją, kad ir koks sudėtingas šis kelias būtų“, – teigia Lietuvos užsienio reikalų ministras. Jis sako galintis Lietuvą įvardyti kaip valstybę, „kuri pirmoji pradėjo skambinti Europos sąžinės varpais“.

Klausimo sudėtingumą, A. Ažubalio teigimu, liudija ir tai, kiek laiko reikėjo praleisti siekiant, kad ES įtvirtintų siekį kurti bendrą Europos atminties ir sąžinės pagrindą, tai yra, pradėti kalbėti apie komunistinių režimų padarytus nusikaltimus ta pačia kalba, kaip ir apie nacistinius režimus.

F. Latėnų ketinama skirti kultūros atašė Rusijoje

Vilnius (BNS) – Lietuvos kultūros atašė Rusijoje rengiamasi skirti kompozitorių Faustą Latėną, pranešė kultūros ministras Arūnas Gelūnas. Anot jo, F. Latėno kandidatūra pasirinkta, nes jis žinomas Rusijos kultūros žmonėms. F. Latėnas ne vienus metus dirbo su režisieriumi Ri-

mu Tuminu.

F. Latėnas pakeis pernai rudenį iš kultūros atašė Rusijoje pareigų atšauktą aktorį Juozą Budraitį. J. Budraitis Lietuvos ambasadoje Rusijoje kultūros patarėju pradėjo dirbti 1995 m., 2001 m. tapo Lietuvos kultūros atašė Rusijoje.

A. Sabonis patyrė širdies smūgį

Kaunas (ELTA) – Rugsėjo 27 d. vakare į Kauno klinikas atvežtas legendinis krepšininkas Arvydas Sabonis. Jis patyrė širdies smūgį, tačiau po geros valandos buvusio sportininko būklė buvo normali.

A. Sabonis vakare su draugais salėje žaidė krepšinį. Baigęs sportuoti krepšininkas staiga pajuto skausmą krūtiniėje. Skubiai iškviesti medikai A. Sabonį išvežė į Kauno klinikas. 46 metų buvusiam sportininkui medikai nustatė nestiprų infarktą.

Dabar Kaune gyvenantis A. Sabonis itin daug dirbo prieš Europos

krepšinio čempionatą, vykusį Lietuvoje, ir čempionato metu. Visų laikų geriausias mūsų šalies krepšininkas mieliai priėmė pasiūlymą tapti krepšinio ambasadoriumi ir su varžybų organizatoriais aplankė net 9 valstybes kviesdamas sirgalius atvykti į Lietuvą. Buvęs Kauno „Žalgirio“, Madrido „Real“ ir Portland „Trail Blazers“ žaidėjas anksčiau skelbė, kad sieks Lietuvos krepšinio federacijos (LKF) prezidento pareigų. Naujasis federacijos prezidentas turėtų būti renkamas spalio 24 d., kai Kaune vyks visuotinis LKF susirinkimas.

Išėivijos kultūrininkė M. Remienė pristatė savo knygą

Vilnius (ELTA) – Vilniaus paveikslų galerijoje surengtas išėivijos visuomenės veikėjos, Jono Basanavičiaus premijos laureatės Marijos Remienės (JAV, Čikaga) Lietuvoje išleistos knygos „JAV lietuvių kultūros keliuose“ pristatymas ir pokalbis su knygos autore, atvykusia iš JAV į Lietuvą.

Išėivijos visuomenės veikėja, Jono Basanavičiaus premijos laureatė Marija Remienė.

ELTA nuotr.

Į knygos sutiktuves ir pokalbį atvykusi knygos autorė M. Remienė yra pripažinta išėivijos kultūrininkė, JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos vicepirmininkė informacijai.

Seimo pirmininkė sako, kad Amerikos lietuviai dvigubos pilietybės nori dėl asmeninių siekių

Vilnius (BNS) – Seimo pirmininkė Irena Degutienė sako, kad Jungtinių Amerikos Valstijų lietuviai dvigubos pilietybės nori dėl savo asmeninių siekių.

„Žmonės labai nori turėti tą Lietuvos pilietybę, tačiau kai paklausiau, kodėl, išgirdau tokių labai įdomių atsakymų, ir dažniausiai jie yra dėl kažkokių absoliučiai asmeninių interesų arba sumetimų“, – interviu „Žinių radijui“ sakė ji.

Pasak Seimo vadovės, kai kurios tokios baimės nepagrįstos, pavyzdžiui, baiminimasis, kad išvykus į JAV užsidirbti ir praradus Lietuvos pilietybę, iš Lietuvos nebebus mokama pensija.

„Žmonės turi kažkokių asmeni-

Vakaro metu pristatytas poeto Jono Mačiulio-Maironio gimimo 150 metų jubiliejaus programai iš Čikagoje leidžiamo laikraščio „Draugas“ būstinės atvežtas lietuvių tautos dainiaus Maironio portretas, kurį 1924 m. nutapė dailininkas Jonas Šileika. Šis vertingas dailės kūrinys bus perduotas Maironio literatūros muziejui Kaune. Įrėmintas Maironio portreto reprodukcijas M. Remienė taip pat dovanos Lietuvių literatūros ir tautosakos institutui bei Lietuvos rašytojų sąjungai.

Vilniuje išleista naujoji M. Remienės knyga „JAV lietuvių kultūros keliuose“ yra nuoširdi ir prasminga pastanga suvokti, kam buvo pašvęsti autorės šeši intensyviausi gyvenimo dešimtmečiai. Joje skaitytojas ras ir šandieninį autorės žvilgsnį į atliktus kultūrinius darbus. Knygoje sutelkti svarbiausi M. Remienės rašiniai ir interviu su ja bei straipsniai apie jos veiklą, dokumentai ir gausios nuotraukos. Knygoje apmąstomi JAV lietuvių kultūros keliai ir jų kryžkelės, siekiama suvokti, kas buvo Amerikos lietuviai, kaip jie kūrėsi, veikė, ką reikšmingo ir brangaus paliko antrajai išėivijos generacijai, vadinamai dipukais, kas yra lietuvių kultūros JAV pamatas šiandien.

M. Remienės pristatomos knygos redaktorė – Audronė Viktorija Škiudaitė, knygos maketą sukūrė Daurmantas Girininkas.

nių baimių dėl to, kad jeigu jie praras pilietybę, neturės galimybės tokiuose socialiniuose dalykuose spręsti savo problemas“, – teigė ji.

JAV neseniai viešėjusi I. Degutienė sako paprašiusi Čikagos generalinės konsulės surinkti duomenis, dėl ko lietuviai kreipiasi į konsulatą. Pagal šiuos duomenis ketinama atsakyti į konkrečius klausimus.

„Kai turėsime tyrimą, kokių praktinių teisių netenka netekęs pilietybės, tada galbūt žmonėms bus aiškiau ir ramiau“, – sakė ji.

Seime svarstoma galimybė kitąmet kartu su rinkimais į parlamentą surengti referendumą dėl dvigubos pilietybės. Pasak I. Degutienės, Amerikos lietuviai referendumo nenori.

K. Prunskienė pasirašė susitarimą su V. Putin partija

Maskva (BNS) – Maskvoje Lietuvos liaudies partijos vadovė buvusi premjerė Kazimira Prunskienė pasirašė bendradarbiavimo susitarimą su Rusijos premjero Vladimir Putin vadovaujama „Vieningąja Rusija“.

Susitarimas pasirašytas per valdančiosios Rusijos partijos „Vieningoji Rusija“ suvažiavimą, į kurį K. Prunskienė buvo pakviesta kaip

viešnia. Susitarimą pasirašė K. Prunskienė ir Dūmos pirmininkas Boris Gryzlov, „Vieningosios Rusijos“ Politinės tarybos pirmininkas.

Pagal dokumentą, šalys susitarė tartis ir keistis informacija apie Lietuvos ir Rusijos padėtį, dvišalius ir tarptautinius santykius, supažindinti viena kitą su savo patirtimi įvairiose srityse.

Rusijos prezidentas gina planus didinti išlaidas

Maskva (BNS) – Rusijos prezidentas Dmitrij Medvedev gina planus didinti išlaidas gynybai, pabrėždamas, kad tai yra svarbu nacionaliniam saugumui. „Rusija skolinga savo piliečiams ir kaimyninėms šalims stiprias ginkluotąsias pajėgas“, – pareiškė D. Medvedev.

Kilus ginčui dėl gynybos biudžeto iš pareigų pasitraukė Rusijos finansų ministras Aleksej Kudrin. Jis pasisakė prieš karinių išlaidų didinimą 1,3 proc. Šis žingsnis apsunkintų pastangas pateikti subalansuotą biudžetą ir vykdyti socialius įsipareigojimus, – sakė A. Kudrin.

VERSLO NAUJIENOS

Redaktorė Loreta Timukienė • El. paštas: loretatim@gmail.com

LIETUVA

Finansų ministerija parengė ir Vyriausybei teikia Lietuvos skolinimosi 2011–2014 metais strategiją. Numatoma ir toliau valstybės skolą ne mažinti, o tik didinti, todėl šalies išiskolinimai gali tapti našta ne tik būsimiems, bet ir dabartiniams šalies piliečiams. Vyriausybė šį balandį patvirtino Lietuvos 2011 m. konvergencijos programą. Ji nėra guodžianti. Pasirodo, ir ateityje ketinama gyventi skolon.

Gruzija planuoja jungtis prie geležinkelių projekto „Vikings“ ir pasinaudoti šia galimybe gabenant krovinius tarp Baltijos ir Juodosios jūrų uostų. Tai leistų Gruzijai vežti krovinius į Rytų Europą ir Skandinaviją pačiu trumpiausiu keliu. Geležinkelių projektą „Vikings“ vykdo Lietuva, Baltarusija ir Ukraina, dėl prisijungimo prie „Vikings“ baigiamos derybos su Moldova. Tariamasi ir su Turkija, Sirija, Azerbaidžanu, Suomija, Švedija, Norvegija.

Padidinti turistų srautus į Lietuvą siekiantys Turizmo rūmai, pasak jų steigėjų, pirmiausia skatins valdžios institucijas spręsti susisiekimo su Lietuva, šalies įvaizdžio ir žinomumo pasaulyje problemas. Apie Turizmo rūmų įsteigimą paskelbta rugsėjo 27 d. minint Pasaulinę turizmo dieną. Pagal atvykstančių į Lietuvą turistų skaičius šalių penketuke – Lenkija, Rusija, Baltarusija, Vokietija ir Latvija, siekiama skatinti turizmą iš Skandinavijos šalių ir Kinijos. Valstybinis turizmo departamentas ruošiasi skelbti svetingumo akciją, kuria mokys lietuvius būti svetingesnius.

Vilniaus mieste prasidėjo akcija „Daugiau erdvės kiemuose“. Vilniaus miesto savivaldybės ir seniūnijų pareigūnai iki spalio 18 d. rinks informaciją apie paliktas bendrojo naudojimo teritorijose nenaudojamas ir apleistas susisiekimo priemones ir ragins jų savininkus jomis pasirūpinti. Susisiekimo priemonių savininkams, per nustatytą laiką nesiėmusiems priemonių pasirūpinti apleistu automobiliu, bus taikomos administracinės nuobaudos – nuo 250 iki 500 Lt, už pakartotinį pažeidimą – nuo 500 iki 1,000 Lt su transporto priemonės paėmimu ar be paėmimo. Praėjusių metų akcijos metu nustatytos 979 nenaudojamos susisiekimo priemonės, atlaisvinta 490 automobilių stovėjimo vietų, 98 atvejais skirtos baudos, 395 automobiliai išgabenti į antrinio perdurbimo įmones, remonto įmones ir privačias valdas.

Bendrovė „LaisvalaikioDovanos.lt“ Minske atidarė savo padalinį ir elektroninę parduotuvę VIPPodarki.by. Lietuvos įmonės sprendimą kurti padalinį Baltarusijoje visų pirma lėmė šios šalies rinkos dydis. Įmonių grupė, kurios numatoma šių metų apyvarta 15 mln. litų, ketina pradėti veiklą ir Ukrainoje. Tai jau penktas lietuvių įmonės padalinys užsienio šalyje. Iki šiol dovanų parduotuvės jau veikė Latvijoje, Lenkijoje, Estijoje ir Suomijoje.

Lietuvoje baigėsi studentų paraiškų gauti paskolas priėmimas. Norinčiųjų skolintis – pusantro tūkstančio daugiau nei praėjusiais metais. Šiomet studentai bankams praskolins 36,8 milijono, prašymus gauti valstybės remiamas paskolas pateikė daugiau nei 7,300 studentų. Daugiausia studentai pageidavo gauti paskolą susimokėti už studijas. Didžiausia suma, kurią studentas gali pasiskolinti – 50,000 litų.

Lietuvoje vykęs Europos vyrų krepšinio čempionatas („Eurobasket 2011“) buvo pelningas, tai pranešė turnyro organizatoriai. „Eurobasket 2011“ tiesiogines pajamas sudarė 34,8 mln. litų, tuo tarpu surengti čempionatą kainavo kiek daugiau nei 32,5 mln. litų. Valstybė čempionato organizavimui skyrė 9,7 mln., o per pridėtinės vertės mokestį (PVM) sugrąžino 24,2 mln. litų. Išlaidos „Eurobasket 2011“ organizavimui buvo gerokai mažesnės nei ankstesnių pirmenybių. Galutiniai čempionato rengimo kaštai paaiškės lapkritį, kai bus suvestos visos finansinės sąskaitos. Organizatorių skaičiavimu, Lietuvoje apsilankė per 20,000 svečių iš užsienio, rungtynes stebėjo 135,000 vietinių žiūrovų arenose ir 120,000 žmonių pramogų zonoje.

Klaipėdoje, prie Joniškės kapinių, jau šiais metais, tikėtina, iki Visų šventųjų dienos, pradės veikti privatus kolumbariumas. Vieta, kurioje paliekamos urnos su mirusiųjų palaikais, jau įrenginėjama. Tikimasi, kad kolumbariumas pradės veikti iki lapkričio 1 d. Pirmas kolumbariumas Klaipėdoje pastatytas 2007 m. Lėbartų kapinėse – 168 vietos jame buvo užimtoms labai greitai. Šiuo metu Lietuvos gyventojai artimųjų palaikus kremuoti gabenami į kaimynines valstybes – Latviją ir Lenkiją. Pirmasis krematoriumas Lietuvoje turėtų pradėti veikti gruodį šalia Kėdainių.

PASAUPLIS

Per Washington, DC vykusį Tarpautinio valiutos fondo (TVF) metinį posėdį buvo suderintas pirminis euro zonos skolų krizės įveikimo plano projektas. Pagal jį, be kitų priemonių, numatyta nurašyti 50 proc. Graikijos valstybės skolos, taip pat ženkliai padidinti Europos finansinio stabilumo fondo iki maždaug 2 trilijonų eurų (šiuo metu jis vertinamas 440 mlrd. eurų).

Dėl milžiniško biudžeto deficito Graikija negali savarankiškai sumokėti savo skolų ir tam jiems tenka naudotis TVF pagalba. Graikijos valstybė vis dar gauna lėšų pagal programą, kuriai pritarė TVF praėjusių metų gegužę. Tačiau jeigu Atėnai nepatenkins TVF reikalavimų dėl išlaidų mažinimo, jie gali negauti kitos paskolos dalies. Jeigu įvykiai klostysis panašia linkme kaip dabar, Graikija neįstengs iki spalio vidurio įvykdyti savo išpareigojimų. Graikijos valdžios sektoriaus skola siekia apie 160 proc. šalies BVP. Nors dalis ekonomistų Atėnus ragino palikti euro zoną, šalis patvirtino vykdysianti savo išpareigojimus tarptautiniams skolintojams, ir iš bendros valiutos regiono nesitrauksianti.

Vokietija nepasirengusi sudarinėti naujų paramos Graikijai programų, bet padarys viską, kad padėtų šaliai įveikti finansų krizę, pareiškė Vokietijos kanclerė Angela Merkel. Kalbėdama apie dabartinę finansinę Vokietijos padėtį, A. Merkel priminė, kad šalies BVP 2009 m. pirmą kartą per visą suvienytos Vokietijos istoriją smuko 1,1 proc., 2010 m. BVP ūgtelėjo 3,7 proc., tikimasi, kad BVP šiais metais išaugs 2,9 proc. A. Merkel pridūrė, kad pasaulinių finansinių rinkų reguliavime turi dalyvauti visos šalys, o ne tik euro zonos valstybės, nes šiuo metu krizė įžengė jau į trečią stadiją – skolų.

Rusijos dujų bendrovė „Gazprom“ žada pateikti oficialų pareiškimą dėl Europos Komisijos (EK) pareigūnų atliktų kratų Europos dujų įmonėse. EK pareigūnai neįspėję atlikti kratas bendrovių, kurios verčia si dujų tiekimu, gabenimu ir laikymu, patalpose. Komisija įtaria, kad tam tikros bendrovės galbūt atliko veiksmus, kurie prieštarauja Europos Sąjungos (ES) konkurencijos taisyklėms arba turi informacijos apie tokius veiksmus. Krata atlikta ir „Lietuvos dujų“, kurių 37,1 proc. akcijų priklauso Rusijos susivienijimui „Gazprom“, būstinėje. Kratos buvo atliktos Vidurio ir Rytų Europos šalyse.

Streikuoja Prancūzijos mokytojai, taip protestuodami prieš vyriausybės taupymo politiką. Profsąjungos reikalauja prezidento Nicolas Sarkozy nedelsiant atsakyti tolesnio darbo vietų mažinimo. Naujų mokslo metų pradžioje švietimo sistemoje neliko 16,000 darbo vietų, 9,000 jų – pradinėse mokyklose. 2012 m. planuojama sumažinti dar 14,000 darbo vietų. Pirmą kartą streike dalyvauja ir privačių švietimo įstaigų darbuotojai.

Šveicarijos banko UBS generalinis direktorius Oswald Gruebel atsišlytino. UBS oficialiame pareiškime teigiama, kad O. Gruebel sprendimas susijęs su neseniai vykusiu įvykiu, kai bankas prarado 2,3 mlrd. JAV dolerių dėl vieno darbuotojo sukčiavimų. UBS Londono padalinio darbuotojas Kweku Adoboli kaltinamas sukčiavimu ir finansinių dokumentų klastojimu.

Naujų namų pardavimai JAV rugpjūtį nusmuko iki šešių mėnesių žemumų. Rinkos nepaskatino net ir didžiausiu per dvejus metus tempu kritusios kainos. Rugpjūtį per metus parduotų būstų skaičius sumažėjo 2,3 proc. – iki 295,000, vidutinė kaina per metus sumažėjo 7,7 proc. Tai rodo, kad šalies nekilnojamojo turto rinka išlieka silpna.

Atsistatydino Rusijos finansų ministras Aleksej Kudrin. Prezidentas Dmitrij Medvedev pasiūlė A. Kudrin trauktis iš pareigų, kai šis prakalbo apie nesutarimus su valstybės vadovu. A. Kudrin Finansų ministerijai vadovavo nuo 2000 m. Atsistatydinus A. Kudrin, Rusijos finansų ministro pareigas eis jo pavaduotojas Anton Siluanov, o už finansinius ekonominius vyriausybės reikalus vietoj A. Kudrin tvarkys pirmasis vicepremjeras Igor Šuvalov. Apie tai pareiškė šalies premjeras Vladimir Putin, pažymėjęs, kad šie pakeitimai suderinti su Rusijos prezidentu.

Japonijos dangoraižiai atlaikė žemės drebėjimus, bet dabar architektų mintys krypta į žemus namus, kurie taptų patikimu prieglobsčiu per stichines nelaimes. Per stiprų žemės drebėjimą, kuris smogė Japonijai kovo mėn., nesugriuvo nė vienas dangoraižis, tačiau daugiaaukščiai milžinai drebėjo ir siūbavo. Šiomis dienomis kvapą gniaužiantis vaizdas nėra privalumas parduodant būstus, kaip buvo anksčiau. Naujų butų skelbimai kur kas labiau pabrėžia atsparumą drebėjimams. Butų daugiaaukščiuose namuose pardavimas po kovo mėn. vykusio žemės drebėjimo smarkiai krito. Dabar inžinieriai keičia sau naują uždavinį – pastatyti bokštus, kurie ne tik atlaikys žemės drebėjimus, bet ir įtikins žmones, kad būdami viduje jie saugūs.

Lietuviškais Prūsijos (Kaliningrado) takais: tada ir šiandien

DONATAS JANUTA

*Prie švento kryžiaus,
kuris jus mokė mylėti ir gailėtis,
sakykit: kuo nusikalto ši tauta,
kuri, netrokdama aukso
ir užkariavimų,
bet ažuolynų tyliame pavėsyje
garbino tik savus dievus?
Dėl ko jūs plienu šarvuotiėjote
į jų kraštus
užgrobti jų laukus, naikinti
jų šventyklas bei namus?*

Tokiais žodžiais Liudvikas Gediminas Martynas Rėza (1776–1840) kaltino vokiečių kryžiuočius, kurie, prisidengę neva krikščionybės skleidimu, sunaikino prūsų tautą. Rėza (pasirašydavęs Rhesa), gimė Prūsijos lietuviškoje žvejų šeimoje, buvo evangelikų liuteronų kunigas, poetas, Karaliaučiaus universiteto profesorius, pirmą kartą išspausdino Kristijono Doneičio poemą „Metai“.

Prūsija, arba Mažoji Lietuva buvo karaliaus Mindaugo valdomos Lietuvos dalis. Kryžiuočiai prūsų kraštą pradėjo pulti 1230 metais ir per 30 metų užkariavo ir valdė beveik visą Prūsiją. Bet 1259 metais žemaičiai smarkiai sumušė vokiečių riterius prie Skuodo, o metais vėliau kartu su lietuviais prie Durbės ežero visiškai sutriuškino didelę jų kariuomenę. Durbės mūšio pergalė įkvėpė Didįjį prūsų sukilimą, kuris tęsėsi keturiolika metų – nuo 1260 iki 1274.

Per sukilimo pirmuosius dešimt metų, lietuvių ir jotvingių padėdami, prūsai atsikariavo didelę dalį savo krašto, atrodė, kad jie sumušė kryžiuočius ir išsivaduos visam laikui. Gal ir šiandien prūsų likimas būtų kitoks, jeigu Daumantas, padedamas Treniotos, nebūtų nužudęs Mindaugo, nes po to tarp Lietuvos valdovų kilęs beveik civilinis karas ardė jų pajėgas ir silpnino pagalbos teikimą prūsams. (Žinoma, pasisavinti Daumanto žmoną Mindaugui irgi nereikėjo.)

1272 metais popiežius paskelbė naują kryžiaus karą prieš prūsus, ir naujų karžygių antplūdis iš Vakarų Europos persvėrė jėgų santykį – prūsai buvo nugalėti. Manoma, kad 1939 metais prūsų palikuonių tarp 2,5 milijono visų Karaliaučiaus krašto gyventojų dar galėjo būti apie 1 milijoną. Po Antrojo pasaulinio karo sovietai išvarė visus likusius gyventojus, pavadino kraštą Kaliningradu, apgyvendino jį rusais ir didžiumą krašto pavertė karine baze.

1968 metais mano giminaitis Vytautas iš Vilniaus su Raudonos armijos daliniais buvo čia pašauktas manevrams. Su tankais arė ir arė šiuos Prūsijos laukus. Po kiek laiko visi buvo susodinti į tankus ir sunkvežimius ir nekantriai laukė, koks ateis nurodymas iš Maskvos – jeigu suks į kairę, važiuos namo, o jeigu į dešinę... Pasuko dešinėn. Taip iš Įsručio (dabar Černiakovsk) per Lenkiją, per Danzigą Vytautas – nevienintelis lietuvaivaitis – vyko Čekoslovakijos vaduoti. Šiandien juokaudamas pasakoja apie tą išskylą – apie pusę tankų ir sunkvežimių pakelyje išvirto į griovius arba sugedo. Nebuvo kam ar su kuo juos taisyti. Bet jų žygiavo tokia di-

delė masė, tad užtenkamai sovietinių likučių pasiekė Prahą ir „išvadavo“ Čekoslovakiją.

Aš kaip tik tą 1968 metų vasarą baigiau teisės mokslus ir iškeliavau Europon. Dėl to, kad buvo išsiskleidęs „Prahos pavasaris“, žadėjau aplankyti ir Čekoslovakiją, iš kur yra kilęs vienas iš mano prosenelių. Bet ką gi, Vytautas užbėgo man už akių su savo tanku ir neįsileido. Dabar jis man aiškina: „Nežinojau, kad ten tu buvai. Maniau, kad tik dar vienas eilinis kapitalistas.“

Šių metų mano kelionė į Prūsiją/Mažąją Lietuvą, dabar Rusijai priklausantį Kaliningrado (Karaliaučiaus) kraštą, prasidėjo San Francisco Rusijos Respublikos konsulate su vizos prašymu. Įėjęs į konsulato didelį kambarį radau minią žmonių – vieni sėdėjo kėdėse pašonėje, keli stovėjo prie aptarnavimo lan-

tek tiek laukti. Be to, nuo Vokietijos parkarinių DP lagerių laikų turiu beveik fobiją eilėse ilgai stovėti. Susiradau paslaugų firmą, kuri padeda Rusijos ir kitų kraštų vizas gauti, ir pavadžiau jai tą darbą. Ji net patarė man, kaip atsakyti į visus 36 Rusijos anketos klausimus. (Kažin, kiek žmonių atsako „taip“ į klausimą „Ar kada nors esi mėginęs gauti Rusijos vizą su padirbtomis dokumentais?“)

Pagrindiniai keliai iš Lietuvos į Prūsiją veda arba per Pagėgius į Tilžę (dabar Sovetsk), arba per Kybartus į Eitkūnus (dabar Černyševskojė). Bet pereiti tuos sienos punktus kartais trunka keturias, šešias ir daugiau valandų. Sako, kad eiles sudaro ne tik kroviniai sunkvežimiai, bet ir kontrabandininkai – Prūsijoje benzinas ir alkoholis kainuoja per pusę pigiau negu Lietuvoje, o cigarečių kainų skirtumas dar dides-

lanko. Lietuvos pareigūnai juokėsi, klausdami, ar jo mergina gyvena Kaliningrado pasienio degalinėje.

Karaliaučiuje neapsieisi be vertėjo – be rusų kalbos, išskyrus viename kitame miesto viešbutyje, negali žengti nė žingsnio. Net jei ir rasi ką nors kalbant lenkiškai ar vokiškai, angliškai – gali ir su žiburiu ieškoti, kažin ar rasi. Be Marijaus ir kelių Karaliaučiaus vietinių lietuvių vertėjavimo šioje kelionėje būčiau pražuvęs.

Važiuojant link Karaliaučiaus/Kaliningrado miesto – gražiausi laukai. Žemė derlinga, bet retai kur dirbama, daugiausia užžėlusi pievomis. Sako, kad ši žemė išmaitindavo visą Vokietiją. Dabar kraštas nepajėgia net savęs išmaitinti. Maždaug 70 proc. maisto yra importuojama, daugiausia iš gretimos Lenkijos (kodėl ne iš Lietuvos?).

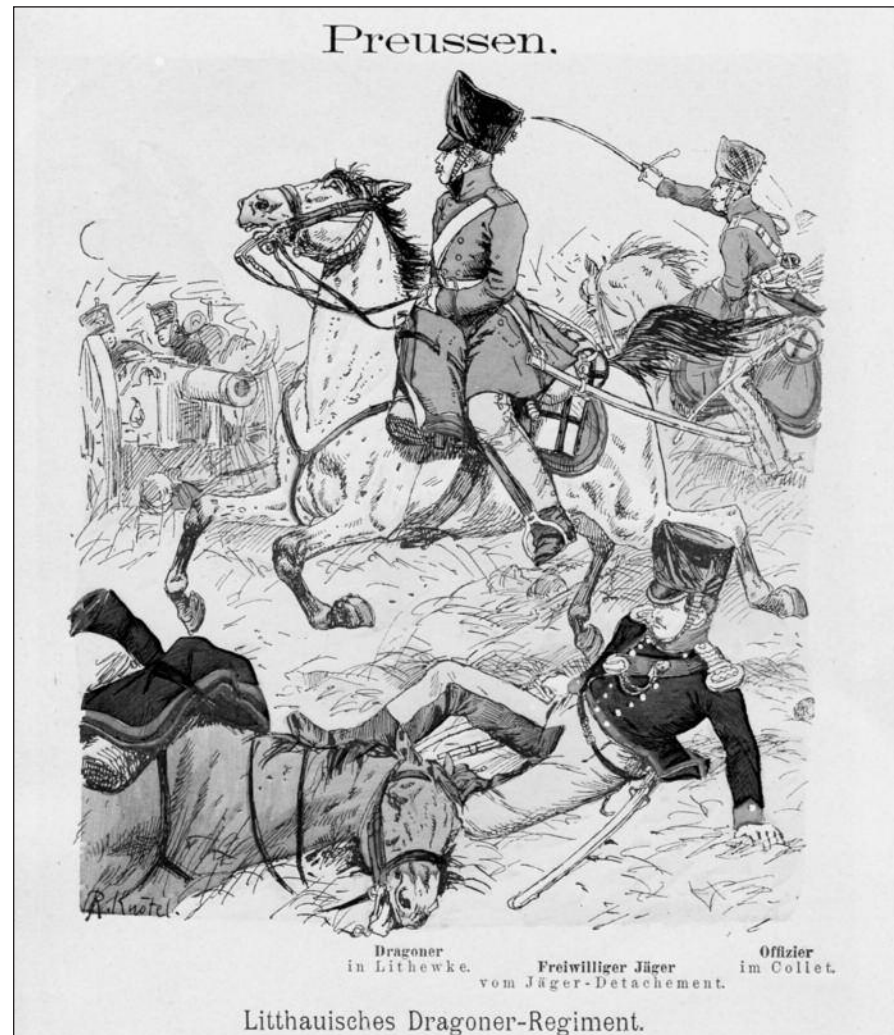
Marijui vairuojant, Karaliaučiaus miestą pasiekėme vidurdienį. Pats miesto centras buvo sunaikintas per vieną 1944 metų rugpjūčio naktį. 200 britų bombonešių išmetė beveik 500 tonų bombų ir sunaikino vokiečių wehrmachto 50 divizijų bazę, kartu sunaikindami vieną iš Europos gražiausių senamiesčių. Karaliaučius, buvęs didelis komercinis centras ir jūdrus uostas, dar prieš 300 metų pagal gyventojų skaičių buvo dvigubai didesnis už Berlyną.

Miesto pakraščiai nukentėjo mažiau, ten yra išlikę vokiečių laikų rajonai. Apsistojau „Chaika“ viešbutyje, vokiečių statytame 1927 metais ir dabar restauruotame pagal anuos laikus. Jaukus, keturių aukštų pastatas su maždaug po 10 kambarių kiekviename aukšte, skirtas ne turistams, bet „biznismenams“. Apylinkėje esantys gyvenamieji namai – daugiausia trijų ar keturių aukštų, nuo keturių ligi aštuonių butų – tarpkarinės vokiečių statybos. Gatvės apšviestos liepomis ir kaštonais. Žalia, ramu. Viskas labai primena kai kurias Kauno gatves. Sprendžiant iš „Mercedes“, BMW ir panašių automobilių skaičiaus, šio rajono gyventojai yra iš aukštesnės, sakykime, vidurinėsios klasės, jeigu iš viso galima kalbėti apie viduriniają klasę šiame krašte.

Pačiame mieste lietuviškų žymių labai mažai, išskyrus „Švyturio“ ir „Utenos“ alų, kurio yra visur. Išlikusi kryžiuočių laikų miesto gynybinės sienos dalis vadinama „Litovskij val“ (lietuvių pylimas), mat toje pusėje yra Lietuva, ir pylimo tikslas buvo apginti nuo lietuvių. Likę ir gynybinės sienos buvę vartai. Karališki vartai, anksčiau vadinti Gumbinės vartais, nes pro juos kelias vedė į Gumbinę, paversti muziejumi. Muziejuje išvardyti su kiekvieno portretu Vytautas, Jogaila, Donelaitis, Mažvydas, Napoleonas ir kiti garsūs žmonės, kurie per tuos vartus ar tuo keliu yra keliavę. Netolimame Tepliuvos miestelyje išlikusioje pilyje, kur Vytautas ne visiškai savo noru buvo kryžiuočių svečias, ir dabar veikia kalėjimas.

Karaliaučiaus miesto centre stovintis 1945 m. sovietų Pergalės paminklas puoštas skulptoriaus Juozo Mikėno Raudonosios Armijos kariais. Bet nebūtina važiuoti į Karaliaučius –

Nukelta į 14 psl.

Lietuvių raitelių pulkas Prūsijos kariuomenėje.

Iš Donato Janutos archyvo

gelio, bet dauguma stovinėjo, šnekučiaivosi lyg turguje. Kažkoks žmogelis priėjo prie manęs ir užkalbino rusiškai. Aš rusiškai – nė žodžio, manau, kad jis konsulato tarnautojas, ir galvoju, kaip man čia reikės susikalbėti. Pasirodo, jis irgi, kaip ir aš, atėjo vizos ir tik nori pasiskolinti mano plunksną, mat neturi su kuo užpildyti anketą.

Angliškai kreipiausi į minią, klausdamas, ar čia yra kokia eilė. Kažkas atsiliepė: „Mes visi esame eilėje.“ Nematau nei eilės pradžios, nei galo, o ir iš viso jokios eilės nėra, taigi sovietinė tvarka čia dar žyde žydi. Užklausu, kiek maždaug čia reikės laukti. Jaunas vyrukas atsakė, jog gal kelias valandas, gal pusdienį, gal ilgiau, o paskui už dviejų savaičių, kai grįši pasiimti savo vizos, maždaug tiek pat.

Nei aš turiu tiek laiko, nei noro

nis. Ne viena šeima iš to pragyvena.

Todėl aš su savo vairuotoju-vertėju Marijumi Pakštu (mes, čikagiečiai, kadaise baliavojome ir šokome Marijaus dėdės Balio Pakšto orkestrui grojant „Lietuvių auditorijoje“ ir kitose renginių ir balių salėse) patraukėme kitais keliais. Važiavome į Neringą, pravažiavę Nidą privažiavome prie Lietuvos-Rusijos sienos.

Pereiti abiejų valstybių kontrolės ir maito punktus truko maždaug valandą. Bet ir čia be kontrabandininkų neapsieinama. Neseniai buvo iškelta byla lietuviui, kuris neteisingai deklaravo savo gyvenamąją vietą Neringoje, kad galėtų be eilės ir be mokesčių naudotis keltu iš Klaipėdos į Neringą. Pasirodo, jis per 299 dienas kėlėsi 430 kartų ir tiek pat kartų kirto Lietuvos-Rusijos-Kaliningrado sieną. Vyrukas teisinosi, kad ten turi merginą, kurią dažnai

Be palapinės – į Harry Potter parką

GRAŽINA KRIAUCIŪNIENĖ

Nr. 9

Prisiminėme tą indėnų sostinę, kurią pražiopsojome, važiuodami į pietus. Susiradome, kur yra, šį kartą pasisekė. Muziejus labai įdomus, jame pristatomas indėnų gyvenimo būdas ir kaip baltieji vis bandė naujus įstatymus pritaikyti, taip mažindami indėnų žemes. Galiausiai nutarė visus indėnus iškraustyti į vakarus, už Mississippi upės. Ne visi norėjo savo žemę palikti. Čia jie buvo įkūrę savo sostinę, pavadintą New Echota. Turėjo savo tarybą, kurią sudarė atstovai iš visų indėnų gyvenamųjų vietovių, buvo surašyti įstatymai. Čia pagarsėjo Sequoyah, kuris užrašė Cherokee alfabetą, 1826 metais tarybos priimtą ir panaudotą spausdinant dvikalbį laikraštį „The Cherokee Phoenix“.

Bet godumas daro savo. Indėnų žemėse atsirado aukso. Vietiniai baltieji loterijos būdu pardavė visas indėnų žemes, jiems paskyrė žemių Oklahoma valstijoje, visus sugaudė ir pėsčius išvarė tūkstančio mylių kelionei žiemos metu. Dauguma neturėjo tinkamų drabužių ar avalynės, nes buvo per prievartą iš namų išvilkti. Šioje „ašarų kelionėje“ mirė apie 4,000 indėnų, o baltiesiems, kurie juos varė, valdžia sumokėjo už atliktą darbą ir dar priedo davė, nes kelionė užtruko ilgiau nei aštuoniasdešimt dienų, kaip buvo numatyta. Kiekvienas iš septynių šių kelionių etapų gerokai viršijo šimtą dienų, tai vyko žiemos metu.

Apsistoję jau šiaurinėje Chattanooga, TN pusėje, turėjome laiko pailsėti. Vėl nutarėme vakarienei pabandyti naują restoraną. Su GPS suradome „Dave's Cafe and Smokehouse“. Skamba gerai. Vos mylia kelio. Tad važiuojame ir privažiavome... tuščią pastatą, be durų ir langų.

Indėnų gyvenamojo namo vidus.

Net užrašo nebuvo. Sukame atgal. Čia mažas pasirinkimas, tad vėl užsukome į „Cracker Barrel“. Jau pradėdau jų valgiaraštį atsiminti, nebereikia skaityti, kokie patiekalai siūlomi.

„George Dickel“ gamykla

Šeštadienis išaušo sulėtas ir vėsus. Vienas malonumas važiuoti. Kadangi šiai dienai buvome numatę apie dvi valandas kelio iki Nashville, Romualdas surado šalutinį kelionės tikslą – aplankyti „George Dickel“ spirito gamyklą. Nuvažiavimas buvo šiek tiek sudėtingas, bet, sekdami turimus nurodymus, tikslą pasiekėme. Mūsų grupėje buvo tik šeši žmonės,

„George Dickel“ gamykla

tad galėjome daug klausimų klausti, neskubėti. Gidas pirmiausia parodė klevo malkas, kurias žiemą nupjauna ir džiovina. Paskui lėtai degina, kol gaunasi anglys. Per šias anglys filtruojamas nugarintas alkoholis, paskui supilamas į statines ir taip laikomas bent aštuonius metus. Kadangi čia netoliese yra „Jack Daniels“ gamykla, gidas vis lygino šiuos du gaminius. Pirmiausia, „Dickel“ galima pigiau parduoti, nes gamykla samdo mažiau darbininkų negu „Daniels“ turi gidų. „Dickel“ dirba iš viso 27 asmenys, tuo tarpu „Daniels“ priskaičiuojama per 500 darbininkų. Gidas taip pat paminėjo, kad grūduose esantis aliejus žiemos metu sukietėja, tad „Dickel“ gėrimą gamindavo tik žiemą, kad visi riebalai būtų išfiltruojami, todėl „Dickel“ yra „fat-free“ gėrimas. Žinoma, dabar, turint šaldytuvus, nebereikia laukti žiemos, bet vis tiek gamindami laikosi kokybės.

Bus daugiau.

Indėnų muziejus.

CHIRURGAJ

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DANTŲ GYDYTOJAI

Dr. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101
Valandos susitarus

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

www.draugas.org

ATLANTIC Express Corp. **1-800-775-SEND**
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight
Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Auto Export
Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Air Freight
Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Trucking
Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

Small Packages
Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

Vytas Saimininkas, gyvenantis East Hartford, CT, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą bei paaukojo laikraščio leidybai 50 dol. Nuosirdžiai Jums dėkojame.

ĮVAIRŪS SKELBIMAI

* **Moteris ieško** ligonių ar senelių priežiūros darbo bet kurioje valstijoje. Patirtis, rekomendacijos, buitinė anglų kalba. Tel. 609-641-1797 arba 609-457-1025.

* **Vidaus ir lauko** dažymo darbai. Patirtis. Tel. 773-550-1867.

* **Dovanojame** dvi pušaites (5 ir 6 pėdų). Turite patys išsikasti. Tel. 847-395-4595.

* **Vyras su žmona** arba po vieną ieško senelių priežiūros darbo naktimis arba nepilną savaitę. Dokumentai, rekomendacijos, automobilis. Tel. 773-610-5413.

* **Moteris**, gyvenanti Palos Hills, ieško papildomo šeštadieniais ar įstaigų valymo darbo. Tel. 708-220-3202.

SIŪLO DARBĄ

South side intermodal trucking company looking for experienced CDL drivers. 80% drop and hook. Call Mr. White at **815-834-9090**.

* **Moteris ieško** žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Galimi pakeitimai ar gali išleisti atostogų. Tel. 773-808-0011.

* **Moteris ieško** senelių priežiūros darbo su gyvenimu ar su grįžimu. Turi dokumentus, automobilį, 9 metų patirtis. Tel. 773-816-6947.

SIŪLOME 10% METINIŲ PALŪKANŲ

Jūsų investicija yra apsaugota Nekilnojamu Turtu.

REALTY A&I INVESTMENTS

Dėl smulkesnės informacijos skambinkite **tel. 630-965-6608**

Investuojate ne daugiau kaip 65–70 proc. visos turto vertės.

Ilgametė patirtis ir daug laimingų klientų.

Dalis Karaliaučiaus vyrų ansamblio „Penkė vaikeė“. Su akordeonu – ansamblio vadovas Algirdas Karmilavičius, jo dešinėje Algimantas Savickis, kairėje, prie būgno, – Algirdas Jodenis. Donato Janutos nuotr.

Lietuviškais Prūsijos takais

Atkelta iš 12 psl. Mikėno statulas sovietine tematika galite pamatyti ant Vilniaus Žaliojo tilto. Rodos, ir tas Petras Cvirka, kuris dar stovi Vilniuje, irgi – Mikėno kūryba. (Nesuprantu, kodėl vilniečiai vis dar skriaudžia Petrą Cvirką ir Liudą Girą. Visi kiti jų chebros bendražygiai jau seniai linksminasi Grūto parke, o šitie du žiemą vasarą tebestovi Vilniuje vieniši lyg našlaičiai.)

Karaliaučiuje apžiūrėjome atstatytą Katedrą, kurios viename bokšte yra Imanuelio Kanto muziejus, o pats Kantas palaidotas šalia Katedros, kuri dabar naudojama kaip koncertų salė. Sovietai po Antrojo pasaulinio karo nušlavė visa, kas buvo vokiška, pakeitė visus vardus. Tik paliko vienintelį Kantą, nes Kanto filosofija buvo laikoma buvus Marx (Karl, ne Groucho) filosofijos pirmakė. Marijus dienos pabaigoje su šypsena išsitarė: „Suprantu, Karaliaučiuje yra kokie šeši paminklai, ir penki iš jų – skirti Kantui.“

Iš ryto susitikome su Algirdu Karmilavičiumi, kuris tapo mūsų vedliu. Kaip vėliau paaiškėjo, Algirdas, jaunas, energingas, linksmos nuotaikos, yra Karaliaučiaus krašto lietuvių siela ir variklis. Šio krašto lietuvių, kaip ir visi dabartiniai Karaliaučiaus krašto gyventojai, yra atvykę po Antrojo pasaulinio karo arba yra tų atvykusiųjų palikuonys. Iš lietuvių, kurie atsirado Karaliaučiuje, apie 50 proc. buvo tie, kurie ieškojo geresnių gyvenimo sąlygų. Po karo Lietuvos miestuose buvo beveik badas, o kaimuose žmonės buvo varomi į kolūkius būti naujais baudžiaininkais. Tuo metu Kaliningradas, kaip karinė bazė, buvo viskuo geriau aprūpinta. Ir todėl, kad čia trūko darbo jėgos, žmonių atlyginimai ir darbo sąlygos buvo geresnės. Kiti 50 proc. Karaliaučiaus krašto lietuvių buvo iš Sibiro grįžę tremtiniai, kuriems nebuvo leista apsigyventi Lietuvoje. Algirdo tėvas ir motina abu buvo Sibiro tremtiniai.

Iš viešbučio „Chaika“ išvažiuojame 8 valandą ryto, Algirdo padedami mėginsime apvažiuoti kuo daugiau lietuviškų istorinių vietų. Tikimės sugrįžti vakare, apie vienuoliktą. Traukiame į Įsrutį, pakeliui sustojame Narkyčių kaime, prie Herkaus Manto, žymiausio prūsų karo

vado, žuvimo vietos. Jaunystėje vokiečių paimtas įkaitu, Mantas, gyvendamas su jais 10 metų, buvo išmokslintas, išėjo vokiečių ordino riterių mokyklą. 1260 m. prasidėjus prūsų sukilimui, panaudojo prieš kryžiuočius jų pačių jam suteiktą mokslą ir patyrimą. Jo vadovaujami prūsai kelis kartus sumušė kryžiuočių kariuomenę. Prie Liubavos žuvo kryžiuočių magistras Helmerich, maršalas Dietrich, 40 riterių ir daugybė eilinių karių. Vėliau, 1273 m., Prūsų sukilimą slopinant, Herkus Mantas buvo kryžiuočių paimtas ir nužudytas prie Narkyčių kaimo.

1993 metais Mantui pagerbti jo žuvimo vietoje lietuviai pastatė paminklą. Jame – žaltys, sukaptas į kelis gabalus, simbolizuojantis sukaptą baltų gentį – prūsus, lietuvius, latvius. Bet Kaliningrado laikraštyje pasirodė straipsnis, kuriame rašyta, kad tas sukaptas žaltys simbolizuoja ne kovą prieš kryžiuočius, bet lietuvių norą prisijungti Kaliningradą prie Lietuvos. Paminklas buvo demontuotas.

Kai kas gailisi, kad Antanas Sniečkus po Antrojo pasaulinio karo atsiskakė prijungti Kaliningradą prie Lietuvos. Bet Sniečkus nenorėjo šelpti ir tvarkyti karo nuniokotą kraštą ir dar su ten jau gyvenančiais rusais atskiesti lietuvių skaičių Lietuvoje. Taip pat, kažin ar Sąjūdžio laikais sovietų kariuomenė būtų taip lengvai apleidusi Lietuvą, jeigu būtų reikėję jai pasitraukti ir iš tos didelės Kaliningrado karinės ir laivyno bazės.

Gal įdomesnis klausimas yra, kodėl po to, kai kryžiuočiai užėmė Prūsiją ir Klaipėdoje pasistatė Memelio pilį, LDK kunigaikščiai mažai domėjosi ir nesiėmė žygių atgauti kelią, vedantį prie Baltijos jūros. Net ir po Žalgirio pergalės su nugalėtais kryžiuočiais buvo pasirašyta Torūnės sutartis, bet Lietuvos sienos liko tokios, kokios buvo iki mūsų. Mūsų kunigaikščiai vietoj to, kad kovotų už visokias slavų pelkes Rytuose, per Baltijos jūrą būtų radę atvirą kelią į visą Vakarų Europą. Kaip žemaičiai sako, Kęstutis nujojo į Palangą, pasigrobė mergą ir grįžo. O jo sūnus Vytautas vedė žirgus girdyti kažkur prie Juodosios jūros, nepastebėjęs, kad Baltija – visai čia pat.

Bus daugiau.

Dvidešimtas rugsėjis...

Atkelta iš 7 psl.

Pasidomėjau, ar mokytoja išivaizduoja koks bus ateinantis pavasaris? „Atleiskit, negaliu atsakyti į šį klausimą. Sunku išivaizduoti koks bus, kai dabartis tokia ryški ir jaudinanti – kolegos, vaikai, rūpesčiai dėl repertuaro, naujų dainų mokymasis. Gyvenimas – gražus. Tikrai didžiausios pagarbos verti kolegos mokytojai. Žinau, koks sunkus ir sekinantis pedagogo darbas. Bet tos akimirkos, kai pagauni tą ‘mėlynąją paukštę’,

suteikia daug laimės. Išeivijos mokyklose dirbantys mokytojai yra tikrieji Lietuvos patriotai, padedantys išlaikyti lietuvių. Seksiu jų pėdomis.“

Šiais gražiais mokytojos Violetos žodžiais noriu pasveikinti visus išėivijoje dirbančius mokytojus su prasidėjusiais naujais mokslo metais ir su spalio pirmąjį savaitgalį Lietuvoje švenčiama Mokytojo diena! Visos rudeninės spalvos, voratinkliuose spindintys lietaus deimantai ir nuoširdžios mokinukų akys – skir-

Minima Pasaulinė pasiutligės diena

Rugsėjo 28-ąją minima Pasaulinė pasiutligės diena. Tai yra ir garsaus prancūzų mikrobiologo ir chemiko Louis Pasteur, su bendraautoriais sukūrusio vakciną nuo pasiutligės, mirties minėjimo diena.

Pasaulinės pasiutligės dieną siekiama atkreipti dėmesį į pasiutligės pavojų žmonių ir gyvūnų sveikatai bei apsaugos nuo šio susirgimo priemones.

Pasiutligė (*rabies, lyssa, hydrop-hobia*) – yra infekcinė liga, kuria serga tiek žmonės, tiek gyvūnai. Jai būdingas galvos ir stuburo smegenų uždegimas. Šia liga užsikrečiama pasiutligės virusą platinančiam gyvūnui įkandus arba apseilėjus sužalotą odą, rečiau – gleivinę.

2010 metais pasiutligės paplitimas Lietuvoje buvo mažiausias per pastaruosius trejus metus. Tai metais 70.5 proc. tirtų laukinių gyvūnų suėdė jaukus su vakcina nuo pasiutligės. Jaukus su vakcina nuo pasiutligės suėdė 82 proc. tirtų lapių ir 62.8 proc. mangutų. Daugiausiai jaukų su vakcina nuo pasiutligės prarijo suaugusios lapės.

Per aštuonis šių metų mėnesius Lietuvoje buvo nustatyta 10 pasiut-

ligės atvejų, iš kurių 8 laukinių gyvūnų pasiutligės atvejai ir 2 naminių gyvūnų pasiutligės atvejai. Pasiutligė buvo nustatyta karvei, šuniui, 3 lapėms ir 5 mangutams.

Pasiutligė nustatoma 150 pasaulio šalių. Kasmet nuo pasiutligės miršta apie 55,000 pasaulio gyventojų. 40 proc. sergančiųjų pasiutlige sudaro jaunesni kaip 15 metų vaikai. 99 proc. nuo pasiutligės mirusių žmonių šia liga užsikrečia įkandus pasiutlige sergantiems šunims. Skiepai nuo pasiutligės apsaugo nuo susirgimo pasiutlige. Kasmet pasaulyje nuo pasiutligės imunizuojama daugiau kaip 15 milijonų žmonių.

Norint apsisaugoti nuo pasiutligės, kiek įmanoma reikėtų vengti ryšio su laukiniais, valkataujančiais gyvūnais. Vienintelis būdas užkirsti kelią pasiutligės plitimui yra skiepai. Kasmet nuo pasiutligės turi būti skiepijami visi gyvūnai augintiniai. Vietovėse, kuriose įtariama esant pasiutligės židinių, būtina vykdyti laukinių gyvūnų (lapių, usūrinių šunų) skiepijimą, naudojant jaukus su skiepais nuo pasiutligės.

ELTA

ATSKLEISKIME PASAULIUI TEISYBĘ APIE LIETUVIŲ KOVAS PRIEŠ SOVIETUS

Kviečiame padėti išgarsinti filmą „The Invisible Front“, kuris atskleidžia Lietuvos partizaninį karą prieš nežmonišką sovietų okupaciją nuo 1944 iki 1953 metų. Supažindinkime pasaulį su Lietuvos istorija ir su tais, kurie kovojo už Lietuvos nepriklausomybę.

Daugiau apie šį filmą www.theinvisiblefront.com

„The Invisible Front“ bus rodomas įvairiuose pasaulio filmų festivaliuose. Filmas anglų kalba, kad pasiektų didesnę pasaulio dalį. Šio filmo platinimui festivaliuose siekiame surinkti 10,000 dol.

Filmo premjera įvyko Lietuvoje per sukaktuvinį Juozo Lukšos mirties minėjimą rugpjūčio 3-4 d.

Šias pastangas kviečiame paremti auka. Priimame visas aukas.

Paukojusiems 100 dol. ar daugiau bus dovanojamas „The Invisible Front“ DVD.

Prašome rašyti čekius „Lithuanian American Community – Orlando Chapter“ ir juos atsiųsti kartu su šia šaknele.

Dėkojame už Jūsų paramą!

THE INVISIBLE FRONT

Lithuanian American Community – Orlando Chapter
2713 Glenbuck Court
Ocoee, FL 34761

Aukotojas/a: _____

Gatvės adresas: _____

Miestas, valstija, Zip: _____

Suma \$ _____

Paskutinis sudiev gerbiamam kapelionui

Laiko ir bendros veiklos tėkmėje mokytojo ir jo mokinių ryšiai virsta vis tampresniais. Mokytojo perduodamos mokiniams doros, gyvenimo prasmės, moralės vertybių suvokimas, pasaulėžiūros ir pasaulėjautos suformavimas mokinių mąstysenoje suartina mokinį ir mokytoją. Visos iš mokytojo gautos žinios ir patirtis, gyvenimo dėsningumo laikymasis giliai įsitvirtina mokinių širdyse ir atmintyje. Matant savo mokytoją įvairiuose gyvenimo išbandymuose nekintantį, išliekantį nuoširdžiu, nesavanaudišku, visiškai atsidavusiu savo pareigai, besidarbuojantį Dievo ir Tėvynės naudai, jo buvę mokiniai stengiasi būti šalia jo ir reiškia jam savo pagarbą, pasitikėjimą ir dėkingumą už sukauptas dvasines vertybes.

Buvęs mūsų Ukmergės gimnazijos (1941–1944) kapelionas, tikybos mokytojas, klasės auklėtojas monsinjoras Eduardas Simaška mokė, auklėjo ir ugdė mus ne tik gimnazijoje. Jis buvo mūsų gyvenimo stebėtojas ir kartu artimas bičiulis, dvasiškis, išklausančias mūsų išpažinčių.

„Kasmet Jūsų klasės draugai ir draugės pasirenka vieną Šilinių atleidimo dieną ir susirenka pas mane. Man labai smagu, kad jie neužmiršta manęs ir aplanko. Tuo daugiausiai rūpinasi Romualdas. Manau, kad ir šiemet susirinks.“ (Iš laiško Sofijai Jelionienei į JAV 2009 m.)

Kaip ir kasmet, taip ir tą kartą (2009 m. rugsėjį), suvažiavome pasveikinti kapelioną jo šimtųjų metinių proga, apjuosti jį tautine lietuviška juosta, įteikti puokštę gėlių, palinkėti ilgą gyvenimo metų ir tvirtos sveikatos. Monsinjorui buvo įteiktas ir Deltuvos kultūros almanachas „Eskizai“, Nr. 19. Šiame išskirtinai puikiame leidinyje buvo išspausdintas straipsnis „Monsinjorui kunigui Eduardui Simaškai – 100 metų“.

Po to, sukaktuvinininko kviečiami, visi atvykusieji jo mokiniai sėdo prie iškilmingo vaišių stalo. Kaip ir kasmet, kiekvienam teko papasakoti, ką kuris per tuos metus yra gero nuveikęs. Parašytomis knygomis ir savo veikla visada pirmaudavo prof. Zigmąs Zinkevičius. Išklaudydamas mus, mokytojas ir auklėtojas supažindindavo su savo buvusių mokinių žingsniais jų gyvenime.

Mons. kun. Eduardas Simaška, kaip sąžinės kalinys, už Dievą ir Tėvynę Sibire iškentęs komunistų koncentracijų kančias, alkanas dirbęs -40 ir 50 laipsnių šaltyje sunkiai pakeičiamą darbą, išliko toks pat ramus, nuoširdus, geras, atlaidus, pasitikintis Dievo galybe ir kasdien aukojan-

tis savo maldas Šiluvos Švč. Dievo Motinai Marijai. Buvusiai 1940–1944 m. Ukmergės gimnazijos auklėtinei Sofijai Jelionienei 2010 m. rugpjūčio 2 d. jis rašė: „Aš dar laikausi, nors daugelio metų našta jau gerokai sunkesnė. Dar turiu gerą atmintį, dar galiu aukoti šv. Mišias.“

Prelatas kun. Eduardas Simaška.

Mūsų mieląjį kapelioną, sulaukusį 101 metų, sveikinome ir 2010 metų rugsėjį. Jis mus, kaip ir kitais kartais, pasitiko išskėstomis rankomis, siekdamas mus apglėbti ir vis kartojė: „Mano mokiniai, mano vaikai, mano berniukai!“ Tai buvo paskutinis mūsų susitikimas jo kukliame namelyje, Šiluvoje, prieš pat Švč. Dievo Motinos Apsireiškimo bažnyčią, suprojektuotą žymaus lietuvių skulptoriaus Antano Vivulskio.

Spalio 29-ąją mūsų susitikimas su juo buvo pažymėtas liūdesio gaida. Ir vėl būrelis mūsų, buvusių jo mokinių, susirinkome Šiluvoje palydėti gerbiamą Auklėtoją, Vyčio Kryžiaus ordininką, Viešpaties prieglobstin (mirė 2010 m. spalio 27 d.) Šiluvos katedros bazilikos šventoriuje su grauduliu širdyse apsupome jo karsą, apdengtą Lietuvos trispalve.

Vakarėjant spalio šalnų pakąsti lapai tyliai leidosi žemėn, žadindami jaunystės ir buvusių mokslo dienų prisiminimus. Širdyse liūdnai ataidėjo anuomet mūsų bendraklasės Mildos deklamuoti Bernardo Brazdžionio eilėraščio žodžiai:

*Iš gilumos šaukiuos Tave, o
Viešpatie,
Iš gilumos susopusios širdies,
Einu Tave, paguodos žodžio
ieškoti,
Einu Tave, vidurnaktio
žvaigždės!*

**Romualdas Baltrušis ir
Sofija Jelionienė –
buvę Ukmergės gimnazijos
mokiniai**

Buvę Ukmergės gimnazijos mokiniai (1941–1944) sveikina savo auklėtoją, tikybos mokytoją mons. kun. Eduardą Simašką jo 98-ųjų gimimo metinių proga.

PADĖKA A † A ALEKSANDRAS JANUŠAS

Mūsų mylimas vyras ir tėvas buvo pašauktas į Viešpaties Amžinuosius namus 2011 m. rugpjūčio 1 d.

Nuoširdžiai dėkojame Algimantui Kežiui ir Petriui Aleksai už atsisveikinimo kalbas koplyčioje.

Dėkojame kun. A. Saulaičiui už atnašautas gedulingas šv. Mišias.

Širdingai dėkojame M. A. Čiurlionio galerijai, Lituaniškosios tyrimo institutui, tautinių šokių grupei „Vyčiai“ bei draugams ir pažįstamiems už gėles, pareikštas užuojautas ir dalyvavimą laidotuvėse.

Dėkojame laidojimo namų direktoriui D. Petkui už paskutinį patarnavimą velioniui.

Giliai liūdinti šeima

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS A † A STASĖ ILGINIENĖ

Jau praėjo metai, kai netekome savo mylimos mamos ir močiutės. Vis prisimename jos gerumą ir meilę mums.

A. a. Stasė prisiminsime šv. Mišiose sekmadienį, spalio 2 d. 10:30 v. r. Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje (Marquette Park).

Kviečiame visus gimines ir draugus dalyvauti šv. Mišiose ir pasimelsti už a. a. Stasės vėlę.

Liūdinti šeima

Kuo važinėja popiežiai? Vatikano garaže – daugiau nei 50 automobilių

Kelionėje po Vokietiją popiežius Benediktas XVI važinėja neperšaujamu, pagal specialų užsakymą pagamintu M klasės „Mercedes-Benz“ visureigiu. Tokių specialiai popiežiams pagamintų automobilių, vadinamų „papamobilių“, istorija tęsiasi jau aštuonis dešimtmečius. Vatikano kolekcijoje – daugiau nei 50 egzotikų modelių, kurie rodo saugumo, prabangos ir technologijos aukštumas. Lyginant automobilius, tiek Vokietijos kanclerės Angela Merkel, tiek šalies prezidento Christian Wulff automobiliai yra labai kuklūs šalia Benedikto XVI.

Popiežius nevažinėja tiesiog standartiniu S klasės „Mercedes-Benz“, 7 serijos BMW ar „Audi A8“ automobiliu.

Jis naudoja specialiai pagamintu „papamobiliu“ su aukso apdailos elementais viduje ir vieninteliu pasaulyje numerio ženklų SCV-1, kurį reikėtų skaityti „Status civitatis Vaticanae“. Išvertus iš lotynų kalbos – „Vatikano miesto valstybė“.

Šių išskirtinių automobilių istorija prasidėjo dar praėjusio amžiaus ketvirtajame dešimtmetyje, kuomet 1930-ųjų vasarą „Daimler-Benz“ popiežiui Pijui XI suteikė prailgintą „Nürburg 460“ modelį.

Šventasis tėvas liko taip sužavėtas šiuo automobiliu, kad net ir be didesnio reikalo sukdamo ratus aplink Vatikano sodus. To meto „Mercedes-Benz“ archyvuose išliko įrašas, kad popiežius apie automobilį sakė: „Tai modernios inžinerijos stebuklas“.

Nuo tada ryšiai tarp „Mercedes-Benz“ ir Vatikano tapo itin tamprūs.

Jokios kitos rūšies automobilių į Vatikaną nebuvo patiekta taip daug, kaip „Mercedes-Benz“.

Tiesa, techniniu požiūriu pirmieji „papamobiliai“ iš esmės nesiskyrė nuo standartinių, tik buvo ap rūpinti gausnes prabangos įranga.

Tik gerokai vėliau popiežiui skirti automobiliai buvo pradėti rimčiau perdarinti: dedami platesni langai, nuimamas stogas, įrengta į sostą panaši sėdynė gale.

Po pasikėsinimo į popiežiaus Jono Pauliaus II gyvybę 1981 gegužę, buvo labai susirūpinta „papamobilių“ saugumu, jie buvo papildomai sustiprinti neperšaujamais stiklais ir lengvais šarvais.

Nenuostabu, kad taip patobulintas dabartinis „papamobilis“ – M klasės „Mercedes-Benz“ sveria daugiau nei tris tonas. Jis buvo specialiai pritaikytas labai lėtam važiavimui.

Tiesa, „Mercedes-Benz“ nėra vienintelė kompanija, tiekusi automobilius popiežiams. Tarp daugiau nei penkių dešimčių modelių yra „Cadillac Deville“, „Ferrari Mondial“ ir net „Seat Marbella“.

Lrytas.lt

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

■ **Šv. Kazimiero kongregacijos seserys** maloniai kviečia visus dalyvauti šv. Mišiose ir pasimelsti, kad kongregacijos steigėja Motina Marija Kaupaitė būtų paskelbta Palaimintąja. Šv. Mišios bus aukojamos spalio 1 d., šeštadienį, 9:30 val. r. seselių Motiniškajame name (2601 W. Marquette Rd., Chicago). Mišias aukos kun. Michael Slattery, OSA. Po Mišių – kavutė.

■ **Lietuvos Dukterų draugijos narės** maloniai kviečia į „Rudens pietus“ sekmadienį, spalio 2 d., 12:30 val. p. p. PLC didžiojoje salėje. Auka – 30 dol. Vietas užsisakyti prašoma tel. 630-272-9131 arba tel. 708-499-4845.

■ **Spalio 2 d., sekmadienį, 2 val. p. p.** Gedimino lituanistinėje mokykloje (St. Andrews Lutheran Church, 10 S. Lake St., Mundelein, IL) Judėjimas Lietuvos pilietybei išsaugoti (JLPI) rengia susitikimą su visuomene, kurio metu bus pristatyti JLPI tikslai, misija, strategija, ateities planai ir jau atlikti darbai. Susitikime susipažinsite su dabartiniais JLPI atstovais ir nariais. Dalyvaus Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkė Regina Narušienė.

■ **Tauragės klubo susirinkimas spalio 6 d.** 1 val. p. p. vyks Šaulių namuose (2417 W. 43th St., Chicago, IL). Tel. pasiteiravimui 773-471-2239.

■ **„Ateities“ žurnalo 100 metų sukakties** proga Ateitininkų namuose (1380 Castlewood Dr., Lemont, IL) spalio 9 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p. Čikagos ateitininkų sendraugiai rengia Kęstučio A. Trimako parengtą „Ateities“ poetų kūrybos pyne-montažą tema „Švęskime gyvenimą“. B. Brazdžionio, K. Bradūno, J. Švabaitės-Gylienės, K. Grigaitytės, D. Sadūnaitės, kun. L. Andriekaus, kun. St. Ylos ir kitų „Ateities“ poetų eilėraščius skaitys Audrė Budrytė ir Marius Polikaitis. Juos aiškina kun. Kęstutis A. Trimakas. Popietės metu Kęstučiui A. Trimakui bus įteikta Lietuvių rašytojų draugijos 2010 m. literatūros premija už du jo poezijos rinkinius – „leškančiojo pėdsakai“ (keturios laidos 1989–1995) ir „Jis man dovanojo būtį“ (2010).

■ **Pensininkų klubo susirinkimas spalio** 13 d. 1 val. p. p. vyks Šaulių namuose (2417 W. 43th St., Chicago, IL). Tel. pasiteiravimui 773-471-2239.

■ **Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų sąjunga (ALIAS)** jau penktą kartą organizuoja architektūrinę ekskursiją pėsčiomis po Čikagos centrą. Ją lietuvių kalba ves patyręs vadovas Jurgis Anyšas. Kviečiame spalio 15 d., šeštadienį, 11 val. r. atvykti į „Architecture Foundation“ vestibulį (224 S Michigan Ave., Jackson ir Michigan kampas, „Santa Fe“ pastatas). Jeigu lis, bus gera proga nueiti į šalimais esantį Meno muziejų (Art Institute) ir apžiūrėti jo gausius rodinus.

■ **Spalio 23 d. Lietuvių dailės muziejuje**, Pasaulio lietuvių centre, 12:30 val. p. p. vyks M. K. Čiurlionio 100-ųjų mirties metinių paminėjimas. M. K. Čiurlionio gyvenimą apžvelgs Čiurlionio galerijos Jaunimo centre direktorė ir „Draugo“ redaktorė Laima Apanavičienė, M. K. Čiurlionio laiškus žmonai skaitys aktorė Audrė Budrytė, kompozitoriaus kūrinius atliks Juilliard muzikos mokykloje neseniai apgynęs daktaro laipsnį pianistas Edvinas Minkštimas. Visus kviečia „Saulutė“, Lietuvos vaikų globos būrelis.

IŠ ARTI IR TOLI...

■ **Spalio 16 d., sekmadienį, 1:30 val.** p. p. ALTS Boston skyrius ir Kultūrinių subatvakarių valdyba kviečia pasižiūrėti Long Island ir St. John universitetų profesorės, Tautos fondo bei New York lietuvių radijo vadovės dr. Giedrės Kumpikaitės sukurto fimo „Sparnams prisiminti“ (anglų kalba) So. Boston Lietuvių piliečių klube, trečio aukšto salėje (368 West Bdw, So. Boston, MA). Surinktos lėšos bus skirtos Neringos stovyklai.

SKELBIMAS

Pirksiu Žmuidzinavičiaus, Rimšos, Vizgirdos ir Kasiulio tapybos darbus.
Tel. 708-349-0348.

Atveskite savo vaikučius į Pipirų ratelį! Kiekvieną savaitę tėveliai su savo vaikučiais gali praleisti keletą valandėlių lietuviškoje aplinkoje dainuodami, žaisdami, kurdami rankdarbius ir pietaudami. Kviečiame vaikus nuo 18 mėn. iki 4 metų. Pipirų ratelį galite lankyti pasirinktinai – pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais arba penktadieniais nuo 9:30 val. r. iki 11:30 val. r. Siūlome vieną popietinę klasę trečiadieniais nuo 11:30 val. r. iki 1:30 val. p. p. Renkamės Pasaulio lietuvių centre, Lemont. Daugiau informacijos galite gauti tel. 630-544-6686.

Čikagoje koncertuos poetas ir muzikantas Mindaugas Briedis

LR generalinis konsulas Čikagoje, bendradarbiaudamas su partneriais, organizuoja Mindaugo Briedžio pasirodymus. Mindaugas Briedis – humanitarinių mokslų (filosofija) daktaras, profesorius ir Vilniaus bardų bendruomenės narys. Greta darbo Vilniaus universitetuose M. Briedis kuria muziką, tekstus, groja gitara ir dainuoja. Kartu su juo pasirodys Aušrinė Garsonaitė – talentinga multi-instrumentalistė, grojanti smuiku bei fortepijonu.

Mindaugas Briedis

Viešnagei JAV parengta geriausių dainų programa, kurių „angliška“ dalis yra bendras M. Briedžio ir Čikagos poeto bei filosofo Steven Schroeder kūrybos vaisius. Pasirodymų metu Mindaugas mielai bendrauja kūrybos, kultūros ir buities virsmų šiuolaikiniame pasaulyje temomis. Nemokami koncertai „Laikas ir maistas“, kuriuose pasirodys duetas rengiami:

Spalio 13 d., ketvirtadienį, 6:30 val. v. Čikagos kultūros centre (78 E. Washington St., Chicago, IL 60602),

Sidney Yates Gallery salėje (4 aukšte). Organizacinis partneris – Vilniaus-Čikagos susigiminiavusių miestų komitetas. Susirinkusieji bus vaišinami vynu ir užkandžiais.

Spalio 14 d., penktadienį, 7 val. v. restorane „Kunigaikščių užėja“ (6312 S. Harlem Ave., Summit, IL 60501). Staliukus užsisakyti galima tel. 708-594-5622.

Spalio 15 d., šeštadienį, 5 val. v. Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje (6812 S. Washtenaw Ave., Chicago, IL 60629). Koncertas vyks iš karto po vakarinių šv. Mišių.

Spalio 16 d. muzikantai išvyks į New Mexico valstiją, kur taip pat surengs pasirodymus Santa Fe mieste. Grįžę į Čikagą, **spalio 19 d.**, trečiadienį, 8 val. vakaro „Chopin Theater“ (1543 W. Division St., Chicago, IL 60642) M. Briedis ir A. Garsonaitė dalyvaus projekte „Skersvėjai“ su Kęstučiu Stančiausku (gitara), Aldegunda (vokalas), Al Day (vokalas, gitara), Victor Sanders (gitara), Airis (mušamieji) ir kitais. Daugiau informacijos tel. 708-574-3992.

Maloniai kviečiame atvykti pasiklausti šiuolaikinių lietuvių menininkų kūrinių. Daugiau sužinoti apie M. Briedį, jo kūrybą bei pasiklausti jo sukurtos muzikos galima apsilankius interneto svetainėse – www.bestiariumas.lt bei <http://www.youtube.com/user/Briedismusic>.

LR generalinio konsulato
Čikagoje informacija

Gražindami „Draugo“ pokylio bilietėlių šakneles aukojo: 70 dol. Gražina Kenter, Danbury, CT; John Dunčia, Newtown, PA; Teklė Bogušas, South Boston, MA.

Nuoširdžiai dėkojame už paramą laikraščio leidybos išlaidoms sumažinti.

Į „Draugo“ iškilmingus pietus 10 bilietų įsigijo **Liucija Maldūnienė su draugais.**

Du stalus į „Draugo“ labdaros pietus užsisakė Čikagos lituanistinės mokyklos mokytojai.

Renginių ciklas „Su Palaimintuoju Jurgiu Matulaičiu“

Renginius ves ses. Ignė Marijošiūtė, MVS.
Susitikimai vyks PLC didžiosios salės vakarinėje dalyje, Lemont

Spalio 13 d., ketvirtadienį: „Pavyzdys patraukia. Pabraidžioti Matulaičio šventumo ‘mokykloje’“. Ryte nuo 9 val. r. iki 10:30 val. r.; vakare nuo 7 val. v. iki 8:30 val. v.

Spalio 14 d., penktadienį: „Matulaičio ir jėzuitų prieglobstyje. Dvasingumo panašumai“. Ryte nuo 9 val. r. iki 10:30 val. r.; vakare nuo 7 val. v. iki 8:30 val. v.

Spalio 16 d., sekmadienį: „O vis dėlto – nuostabus! Kitoks žvilgsnis į Palaimintąjį J. Matulaitį“. Vakare nuo 7 val. v. iki 8:30 val. v.

Spalio 17 d., pirmadienį: Buvusių maldos programėlės klausytojų ir knygų ratelio dalyvių susitikimas vyks nuo 7:15 val. v. iki 8:30 val. v.

SKELBIMAI

Advokatas Jonas Gibaitis

30 metų darbo patirtis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 8:30 v.r. iki 5 v.p.p.
Šeštad. 8:30 v.r. iki 12:30 v.p.p.
www.johngibaitis.com
gibaitis@aol.com

Advokatas VYTENIS LIETUVNINKAS

4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)

Tel. 773-284-0100

Namams pirkti paskolas
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.
Kreipkitės į

Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS

6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus